

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra pedagogiky

Bakalářská práce

Vznik a vývoj české hudební školy v Prachaticích

Vedoucí práce: Mgr. Karel Ochozka

Autor práce: Tereza Jančíková

Studijní obor: Pedagogika volného času (KS)

Ročník: 3.

2015

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně, pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem odhalování plagiátů.

Dne, 27. března 2015

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Karlu Ochozkovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod.....	5
1 Historie hudebního školství v Čechách a na Moravě	7
1.1 Počátky hudební výchovy v Čechách a na Moravě	7
1.2 Hudební vzdělávání v pobělohorské době	9
1.3 Doba osvícenství	10
1.4 Doba národního obrození	12
1.5 Šedesátá léta	13
1.6 Od konce 19. století po vznik ČSR	13
1.7 Období První republiky	14
1.8 Situace po válce, vznik LŠU	15
1.9 Situace po Listopadu 1989	16
2 Z historie města Prachatic	17
3 Vznik a vývoj české hudební školy v Prachaticích	22
3.1 Okolnosti vzniku hudební školy.....	22
3.2 Stanovy hudební školy v Prachaticích z roku 1926	23
3.3 Činnost hudební školy v předválečném období	25
3.4 Činnost školy po 2. světové válce	28
3.5 Současná činnost ZUŠ.....	40
4 Soubory ZUŠ Prachatice	43
5 Historie pobočky ZUŠ ve Lhenicích	45
Závěr	47
Seznam použitých zdrojů:.....	48
Přílohy.....	51
Abstrakt.....	57
Abstract.....	58

Úvod

Téma své závěrečné práce jsem si zvolila z několika důvodů. S hudbou a hudební pedagogikou vůbec, jsem se setkávala již od dětství, navštěvovala jsem základní školu s rozšířenou hudební výchovou. Poté jsem několik semestrů studovala obor *Hudební výchova* na Pedagogické fakultě a při tomto studiu taky několik let vyučovala klavír na hudební škole v Českých Budějovicích. Prostředí hudební školy tedy pro mě není neznámé. Má volba padla na hudební školu v Prachaticích, protože k této škole mám rodinné vazby. Nejenže v této škole působí jako učitel již několik let můj manžel, ale jeho rodina je úzce spjata s její historií. Pan Čeněk Šíp, manželův dědeček, založil v Prachaticích soukromou hudební školu, která se později sloučila se znovu obnovenou Městskou hudební školou po 2. světové válce. Dodnes se v rodině traduje, že mu na začátku padesátých let v podstatě nic jiného nezbyvalo.

Hlavně z těchto uvedených důvodů je hlavním cílem mé práce zmapování a vytvoření uceleného záznamu o činnosti prachatické hudební školy od jejího založení až po současnost.

První kapitolu mé práce jsem věnovala stručné historii hudebního školství u nás obecně, aby i čtenář neznalý tohoto tématu získal základní přehled. Protože nejde o hlavní část práce, využila jsem k jejímu sepsání pouze omezený počet publikací. Nejucelenější náhled na tematiku hudebního školství podává kniha *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku* od pánů Sedlického a Gregora.

Druhá kapitola je věnována městu Prachatice a má za úkol seznámit čtenáře s krajem a událostmi ve městě, které se váží k jednotlivým dějinným etapám. K jejímu sepsání jsem využila dostupné publikace, které se zajímají jak o město samotné, jeho historii a architekturu (Fencel Pavel, *Prachatice*), tak o místní vývoj vzdělanosti (*Almanach k 650. výročí školství v Prachaticích a k 50. výročí založení českého gymnasia v Prachaticích*).

Prameny k sepsání hlavní kapitoly, tedy o vzniku a vývoji školy, jsem čerpala z dokumentů uložených ve Státním okresním archivu v Prachaticích, kde jsou uloženy záznamy ze schůzí kuratoria, které spravovalo školu od jejího založení, do začát-

ku 2. světové války. Dokumenty o době po válce jsou v archivu uloženy ve složce s názvem *Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a*. Jde hlavně o zápisy ze schůzí Místního Národního výboru, různé dopisy, žádosti a souhrnné výroční zprávy. Od roku 1958 je datována první dochovaná školní kronika, o dřívějších kronikách se archivované dokumenty nezmiňují. O současné činnosti školy jsem čerpala informace od nynějších učitelů a z článků publikovaných na internetu.

Zvláštní kapitolu jsem věnovala pobožce hudební školy ve Lhenicích, která je od roku 1967 součástí prachatické školy a souborů, které na škole působily a působí. Informace jsem čerpala převážně ze školní kroniky a internetových stránek ZUŠ Prachatice.

Součástí práce jsou obrazové přílohy a to fotokopie archivovaných dokumentů a fotografie ze školní kroniky.

1 Historie hudebního školství v Čechách a na Moravě

1.1 Počátky hudební výchovy v Čechách a na Moravě

O hudební výchově u nás, můžeme hovořit od té doby, kdy se liturgický zpěv stával součástí obřadů katolické církve. V 10. století se latinský liturgický zpěv začal vyučovat na proslulé škole v Budči u Slaného. V Praze se liturgickému zpěvu vyučovalo od 11. století. Později se vyučovalo hlavně v klášterních školách, první taková klášterní škola na Moravě byla od roku 1045 při klášteře v Rajhradě. Pěvecké školy v Česku velmi podporoval panovník Karel IV. Na jeho popud vznikl v roce 1344 chrámový sbor při katedrále sv. Víta v Praze. Sbor tvořilo 24 kněží, později se přidal sbor žaltářníků, kteří měli na starost zpěv žalmů. O liturgicky správné provedení gregoriánského chorálu se staraly sbory žakovských kůrových zpěváků. V té době začal při chrámu působit první kantor jménem Chvalek, který se staral o vše, co s chrámovým liturgickým zpěvem souviselo, tedy o zpěváky, varhany, kancionály apod. Budoucí kantoři a varhaníci se připravovali na církevních školách klášterních, farních či kapitulních. Na těchto školách se stal zpěv hlavním předmětem, hned po latině.

Ve 13. století začalo docházet k rozporu mezi církví a správou měst o tom, komu budou podřízeni kantoři. Ti totiž již ve školách připravovali žáky pro chrámový zpěv. V 16. století se velmi rozšířily tzv. partikulární (přípravné) školy. Vyučovalo se tzv. trivium a kvadrivium, jejichž náplň organizovaly různé školní řády. Hudba byla součástí kvadrivia. Většina řádů se shodla v tom, že hudbě, potažmo zpěvu, by se mělo vyučovat denně. Velkou pozornost zpěvu věnoval nejrozšířenější, tiskem vydaný řád Petra Kodocilla z Tulechova z roku 1586. Byl to rektor Karlovy univerzity, která stejně jako ostatní univerzity partikulární školy dozorovala a přidělovala jim kantory.

Hudba byla v kvadriviu zařazena takto:

1. třída: žáci se seznamovali s latinskými, německými a českými písněmi.
2. třída: po obědě se zpívala škála „ut, re, mi, fa, sol, la“ a následoval výklad jednoho „*pravidla músického*“.

3. třída: denně po obědě cvičení v hudbě.

4. třída: instrumentální hudba.

V čele partikulární školy stál rektor, pod ním byli učitelé, kantoři. Chorálnímu a figurálnímu zpěvu pro potřeby chrámu vyučovali pomocníci kantorů, tzv. sukcentoři, kteří byli stanoveni farářem, či radou města. Kantor zastával většinou i funkci správce kostelního kůru. Zpěv provázel začátek i konec denního vyučování. Tento zvyk se udržel s jistými obměnami až do 19. století. Vyučovalo se i instrumentální hudbě, avšak zatím převážně soukromě. Nejoblíbenějším nástrojem byly housle.¹

V letech 1520-1620 u nás začala vznikat literátská bratrstva. Spolu s nimi přišel velký rozvoj zpěvu na partikulárních školách. Kantor se svými pomocníky se stali důležitou součástí sboru na literátském kůru. Působili zde jako jeho vedoucí. Literáti podporovali školy jak finančně, tak materiálně. Z jejich řad byli voleni dohlížitelé, kteří o hudbě a zpěvu na školách informovali městskou radu. Z toho plynul i jejich vliv na obsazování míst kantorů.

Výuka zpěvu však hrála svou roli už v době husitské, kdy se pěvecky vzdělávali jak, chlapci, tak dívky. Podle Žižky byl zpěv křesťanskou povinností pro všechny. Zpěv se v této době využíval i k vojenským účelům.

Na zpěvu také velmi záleželo jednotě bratrské. Kromě zpěvu ve školách a při bohoslužbách se také konala sborová shromáždění, při kterých všichni zpívali společně. Z toho důvodu se jednota zasazovala o vydávání kancionálů. Od roku 1549 si vymínili schvalovací právo, rozhodovali o autorech písní a pověřovali tímto úkolem převážně své členy s několikaletou praxí ve školách a hudebním vzděláním v cizině. Takovým byl i biskup Jan Blahoslav, který byl roku 1561 pověřen vydáním Šamotulského kancionálu. Obsahoval 754 písní, z nichž osm bylo jeho vlastních. Při práci na tomto kancionálu Blahoslav zjistil, že školy využívají učebnice latinské a pojednání o hudbě v mateřském jazyce chybí. Roku 1558 tedy vydal spis *Musica aneb Knížka zpěvákům náležitě zprávy v sobě zavírající*, který se stal základní teoretickou knihou

---

¹ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 12.

o hudbě pro kantory v českém jazyce. Kniha obsahuje srozumitelný přehled o hudební teorii 16. století. Jan Blahoslav v roce 1569 doplnil druhé vydání spisu o dva *Přídavky*, a to *Zprávy některé potřebné všem, kdož chtí dobře zpívati*, a *Naučení potřebná těm, kteříž písňě skládati chtějí*. První jmenovanou považujeme za první českou učebnici zpěvu. Podává rady ohledně intonace, hlasové hygieny, správné artikulace, či frázování.

Další osobností, která velmi přispěla k rozvoji výuky zpěvu na školách v době humanismu, byl Jan Amos Komenský. V jeho školském systému (mateřské, normální, latinské školy, akademie) byl dán i důraz na výuku hudby a zpěvu. Důležitá úloha je zpěvu přikládána i v jeho hlavním pedagogickém díle, *Velké didaktice*. Komenský v něm nabádá ke každodennímu zpívání jak ve škole, tak mimo ni. Zdůrazňuje potřebu už od mateřské školy zapojovat zpěv, říkadla a rytmické nástroje do hry. Ve své díle *Orbis pictus* z roku 1658 se zaměřuje i na hudební teorii.²

1.2 Hudební vzdělávání v pobělohorské době

Po bitvě na Bílé hoře byla země v útlumu, a to nejen hospodářském. Mnoho vzdělavců, umělců i kantorů odešlo do emigrace, některé školy byly zrušeny. Lidová kultura se udržovala hlavně pomocí vesnických kantorů. Mimo zpěv se začala ve školách prosazovat i hudba instrumentální. Anglický spisovatel Charles Burney napsal ve svém cestopise: *Shledal jsem posléze, že nejednou v každém větším městě, ale také ve všech vesničkách, kde jen je triviální škola, učí se chlapci i děvčata hudbě... Češi mohou být nazváni vzdělanými, protože dovedou číst, a stejně jsou vynikajícími hudebníky, protože dovedou hrát na hudební nástroje, obojí je jednou z hlavních složek všeobecného vzdělání.*³

Hlavní úlohu v hudebním vzdělávání tedy v této době převzali venkovští učitelé. Ti byli přidělováni do škol podle svých hudebních schopností. Zvládali hru na několik hudebních nástrojů. Hudební dovednosti se předávaly v rodinách z generace

---

² SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 14.

³ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 17.

na generaci. I přes neutěšené poměry, ve kterých se učilo, dosahovali kantorů se svými žáky dobrých výsledků.

Za dobrým hudebním vzděláním stály v podstatě církevní školy, protože řada venkovských kantorů vzešla právě z jezuitských či jiných řádových kolejí, nebo klášterních škol. V těch panovaly lepší podmínky pro studium. V jezuitských a piaristických kolejích se také od 18. století nacvičovaly hudební divadelní hry s vlivy italské opery. Doložené záznamy o nastudování těchto her poukazují například na jezuitskou kolej v Českém Krumlově.

V 17. a 18. století vznikaly tzv. kostelní a klášterní fundace, které díky odkázaným prostředkům od šlechticů či církevních hodnostářů zakládaly koleje pro chudé děti, které byly hudebně nadané. Jmenovat můžeme například fundace v Brně, či Kroměříži.

Podstatnou účast na hudebním rozvoji v tomto století měly také instituce zemských trubačů, tympanistů a různých městských hudeb. V roce 1653 dostali zemští trubači na Moravě od císaře listinu schválených pravidel, podle kterých směli vyučovat a za jakých podmínek.⁴

1.3 Doba osvícenství

Za vlády Marie Terezie došlo v českém školství k velkým změnám. Byl zřízen nejvyšší školský úřad, zavedena povinná školní docházka. Školu spravoval stát. Podle *Všeobecného školního řádu* J. I. Felbigera byli žáci rozděleni do škol podle stavu. Tedy děti živnostníků a průmyslníků do městských škol německých a děti poddaných na venkov do škol triviálních. Základem pro veškerou učitelskou praxi se stala Felbigerova *Kniha metodní (Methodenbuch)*.⁵

Zpěv a výuka hudby přestávaly být hlavním kritériem pro umístování kantorů do škol, zpěv jako hlavní předmět byl odsouván do pozadí. Na triviálních školách byl uváděn jako nepovinný předmět a na školách hlavních nebyl zařazen ve výuce vůbec.

---

⁴ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 19.

⁵ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 22.

Na vesnicích však stále platilo, že nad triviálními školami měly dozor místní faráři, bylo tak zachováno spojení mezi školou a kostelem. Na začátku a konci vyučování se zpívaly náboženské písně z *Knihy metodní*, rozděleny podle roční doby.

Mezi významné učitele v této době patřil Jakub Jan Ryba (1765-1815). Jeho hlavní snahou bylo obnovení literátských bratrstev a vyzdvižení chrámové hudby. Vytvořil první novočeskou učebnici teorie, která nesla podtitul „*Počáteční a všeobecní základy ke všemu hudebnímu*“⁶. Jeho velký přínos pro české hudební školství spočíval v jeho přístupu k hudbě v době vyučování. S dětmi denně hodinu dopoledne zpíval a hodinu odpoledne se věnoval hře na hudební nástroje. Vedl své žáky k hudbě a zpěvu i mimo vyučování.⁷

Důležitým střediskem této doby a později i doby národního obrození byla Pražská konzervatoř, založena roku 1811. Ta sdružovala jak pražské umělce, tak pedagogy. Pražská šlechta pocítovala nedostatek dobrých instrumentálních hráčů, kteří chyběli jak při koncertech, tak v divadelních orchestrech. Prvními učiteli byly výkonní umělci, kteří později napsali pro výuku svého nástroje německé učebnice. Vedle konzervatoře fungovala v Praze klavírní škola Václava Jana Tomáška, která si však s konzervatoří nijak nekonkurovala. Z mnoha žáků této školy se stali věhlasní a slavní klavíristé a skladatelé. Významná byla Tomášková učebnice *Logická klavírní škola*, kterou napsal pro své žáky.⁸

Hudební školy vznikaly samozřejmě i mimo Prahu. Ještě před založením konzervatoře lze sledovat dochované dokumenty o vzniku hudebních škol, a to například již v roce 1780, kdy byla založena první městská hudební škola v Českém Krumlově, či

---

⁶ SEDLÁČKOVÁ, R. Česká hudební pedagogika a její profilace od jejího počátečního strukturování až po současný stav. *e-Pedagogium* (on-line), 2003, roč. 3, č. 1 - mimořádné. [cit. 2015-3-10]. Dostupné na www: <<http://epedagog.upol.cz/eped1.2003/mimo/clanek07.htm>>. ISSN 1213-7499.

⁷ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 24.

⁸ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 26.

hudební škola na panství hraběte Chotka v Nových Dvorech u Kutné Hory, kde se začalo vyučovat v roce 1813.⁹

1.4 Doba národního obrození

V této době narůstal zájem o vše české. Vznikala nová česká díla, jak umělecká tak literární v podobě knih, novin a časopisů. Sítila obliba českého divadla, lidé se snažili o šíření českého jazyka, folklóru a vůbec všeho, co souviselo s bohatou historií českého národa.

Na odkaz J. J. Ryby navázal Jan Nepomuk Filcík, vlastenec a venkovský učitel. Vyzdvihoval osobnost a postavení českého učitele, prosazoval používání českého jazyka.

Kromě škol pro klavír, housle a zpěv napsal první českou metodiku zpěvu nazvanou *Navedení ke zpěvu*. Je z ní patrný vliv Pestalozziho či Komenského, a to například z názoru, že vyučování má vycházet z přirozenosti a názornosti.

Dalším významným počinem této doby bylo uveřejnění *Návrhu pro národní školy* Karla Amerlinga, který působil jako ředitel 1. české hlavní školy v Praze. V *Návrhu* se zasazoval o odtržení školy od církve a vznik jednotné národní školy. V té době však tyto požadavky nebyly realizovány. Od roku 1842 podle svého *Návrhu* začal Amerling vzdělávat učitele zpěvu na nových školách, na které v roce 1848 navázal dvouletými učitelskými kurzy. V těch byla zahrnuta výuka zpěvu, hry na housle, varhany a harmonium. V roce 1851 vydalo ministerstvo kultury a vyučování rozhodnutí, že všichni studenti učitelství z německého a českého ústavu mají povinně docházet na hodiny hudební výchovy do pražské varhanické školy. Od roku 1863 byla hudební výchova přenesena přímo do učitelských ústavů. Systém hudební výchovy na těchto ústavech byl však až do první světové války nejednotný.

Důležitým mezníkem se stal rok 1850, kdy nařízením zemského úřadu dochází k legalizaci soukromého učení a možnosti vzniku vlastních hudebních škol.

Mnozí absolventi varhanické školy či učitelských ústavů se stávali venkovskými kantory. V roce 1870 byl zrušen 15 let starý konkordát, podle něhož bylo vyu-

---

⁹ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 28.

čování podřízeno církvi. Ta tedy ztratila zásadní vliv na školu. Od té doby také pomalu ustupoval do pozadí vliv chrámové hudby. Venkovští kantoři vedli různé kapely, jejichž zaměření na měšťanské společenské tance byl velmi oblíbený.¹⁰

1.5 Šedesátá léta

Po již zmiňovaném zrušení konkordátu byl dalším důležitým mezníkem rok 1869, kdy byl vydán *Nový říšský školní zákon*. Ten stanovil povinnou osmiletou školní docházku pro chlapce i dívky. Školy spravovaly obce. Základní trivium bylo rozšířeno o další předměty. Byly zakládány pěvecké spolky pod vedením učitelů, kteří sami pro tyto spolky upravovali lidové písně.

Od roku 1869 byl zařazen zpěv jako povinný předmět do škol obecných, měšťanských a nižších reálných. Vyučoval se 1 hodinu týdně. V témže roce začaly také vznikat první osnovy, zabývající se výukou hudby na školách. Nejprve pojednávaly jen o organizační stránce a počtu hodin, později v roce 1874 popisovaly i náplň výuky. V roce 1907 byl do osnov přidán i výklad o skladatelích a hudebních formách. Ve stejné podobě byly osnovy v platnosti až do roku 1915.

Kromě již zmiňovaného rozvoje pěveckých spolků můžeme od 60. let pozorovat v Čechách i velký rozvoj hudební pedagogiky a to nejen velkých městech, ale i venkově, kde

1.6 Od konce 19. století po vznik ČSR

Na přelomu století čelil stav hudební vzdělanosti velké kritice. Mnozí hudební odborníci a pedagogové poukazovali na neutěšenou situaci a volali po modernizaci a reformě výuky. Tu částečně obsahovaly osnovy z roku 1915, avšak jejich novátorství bylo v zemi poznamenané válkou těžko realizovatelné. Objevil se v nich požadavek na soustavnou pěveckou výchovu, jak individuální, tak sborovou.

Kritika hudebního školství se však nedala přenášet i na venkov a nižší školy. Právě zde totiž v tomto období vznikalo mnoho nových a úspěšných hudebních škol. Jako příklad můžeme uvést hudební školu v Českých Budějovicích, založenou roku 1903. Za 9 let od svého vzniku ji navštěvovalo 509 žáků a vyučovalo zde 13 učitelů.

---

¹⁰ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 35-37.

Škola měla pedagogické oddělení pro varhaníky, učitel i vojenské elévy. Na Moravě můžeme jmenovat například Městskou hudební a zpěvní školu v Prostějově, která byla založena v roce 1889.

V této době nacházíme i zmínku o prvních výchovných koncertech.¹¹

1.7 Období První republiky

V tomto období nedošlo k nijak velkému zvratu ve způsobu výuky hudební výchovy v Čechách, avšak několik událostí, které přispěly k dalšímu rozvoji hudební výchovy, přece jen nalézt můžeme. Hudebníci spolu s pedagogy usilovali o zařazení výuky na střední školy a neustále se snažily, aby učitelé hudební výchovy měli lepší postavení ve společnosti. Pražskou konzervatoř začal spravovat stát, roku 1919 byla založena hudební a dramatická konzervatoř v Brně.

Začaly vycházet odborné časopisy, které se v plné šíři věnovaly jak školní, tak i mimoškolní výuce hudební výchovy. Jako příklad můžeme uvést časopis Hudební výchova, založený roku 1920, či vysoce odborná časopis Hudba a škola (1929-1933).

Pokračoval rozvoj dětských sborů a s ním i autorů, kteří pro sbory skládali písně.

Na školách začaly přibývat speciální učebny pro výuku hudby, které byly vybaveny nejen novými učebnicemi, ale i pomůckami (intonační tabule, gramofonové desky aj.)

V Praze byla 11. 6. 1934 po ročním jednání založena Společnost pro hudební výchovu, kterou vedl tehdejší ministr zahraničních věcí K. Krofta. Mezi nejvýznamnější členy patřili: Zdeněk Nejedlý, Václav Talich, Leo Kestenberg, či Vladimír Helfert.¹² Hlavním úkolem Společnosti byla „*péče o rozvoj hudebního cítění a vzdělání mláde-*

---

¹¹ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s. 58-61.

¹² SEDLÁČKOVÁ, R. Česká hudební pedagogika a její profilace od jejího počátečního strukturování až po současný stav. *e-Pedagogium* (on-line), 2003, roč. 3, č. 1 - mimořádné. [cit. 2015-3-10]. Dostupné na www: <http://epedagog.upol.cz/eped1.2003/mimo/clanek07.htm>. ISSN 1213-7499.

že a dospělých“.¹³ Dále sjednotit hodnoty v osnovách všech typů nehudebních škol, i v hudební výchově předškolní i mimoškolní, v pěveckých spolcích a všech institucích, které se zabývají hudbou.

V období druhé světové války, konkrétně od školního roku 1943-44 byla hudební výchova od 1. do 4. třídy povinná a to 2 hodiny týdně. Ve vyšších ročnících byla nepovinná.¹⁴

1.8 Situace po válce, vznik LŠU

V této době došlo k překotným změnám ve vývoji hudebního školství, který byl dán změnami vzdělávacího systému obecně.

Po druhé světové válce byly založeny dvě vysoké umělecké školy a to Akademie múzických umění v Praze (27. 10. 1945) a brněnská Janáčkova akademie múzických umění (12. 9. 1947). Na konzervatořích bylo studium zkráceno ze 7 let na 5. Tím, že se vzdělávání pedagogů hudební výchovy přesunulo na vysoké školy, bylo 28. 6. 1946 zrušeno hudebně pedagogické oddělení na pražské konzervatoři.

Na základě vydání ministerského oběžníku z 5. 7. 1951 byly hudební školy zestátněny. Tento oběžník také sjednotil a upravil platové podmínky pro učitele hudby.

Po roce 1953 můžeme sledovat úpadek ve vzdělávání hudebních pedagogů. Na mnoha pedagogických fakultách (mimo jiné i v Českých Budějovicích), byla hudební výchova jako studijní obor zrušena. Z toho plynul nedostatek aprobovaných a plně kvalifikovaných pedagogů na národních školách.

Školním rokem 1961-62 začala nová éra Lidových škol umění (LŠU), ve kterých kromě hudebního oddělení, bylo oddělení taneční, výtvarné a dramatické. Osnovy pro LŠU z roku 1965 se poprvé věnovaly výuce každého předmětu zvlášť. Organizace škol byla rozdělena do dvou cyklů. Byl zaveden i přípravný ročník.

---

¹³ SEDLÁČKOVÁ, R. Česká hudební pedagogika a její profilace od jejího počátečního strukturování až po současný stav. *e-Pedagogium* (on-line), 2003, roč. 3, č. 1 - mimořádné. [cit. 2015-3-10]. Dostupné na [www: <http://epedagog.upol.cz/eped1.2003/mimo/clanek07.htm>](http://epedagog.upol.cz/eped1.2003/mimo/clanek07.htm). ISSN 1213-7499.

¹⁴ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X. s.76-93.

Ke změnám došlo i ve vzdělávání na konzervatořích. Výuka byla z 5 let prodloužena na 6 a rozdělena do dvou stupňů. První čtyřletý, zakončený maturitou a druhý dvouletý.

S nástupem normalizace byly lidové školy umění zařazeny mezi školská zařízení.¹⁵

1.9 Situace po Listopadu 1989

Po událostech z listopadu 1989 došlo k mnoha politickým a společenským změnám. Změnil se samozřejmě i pohled na dosavadní školství. Lidové školy umění se v roce 1991 přejmenovaly na základní umělecké školy a zřizovatelem se stal školský úřad. Vznikla instituce, hájící zájmy základních uměleckých škol v dialogu s ministerstvem- Asociace pedagogů ZUŠ (APZUŠ).¹⁶ V roce 1995 základní umělecké školy získaly právní subjektivitu. Od roku 2001 začaly hudební školy spravovat krajské úřady. Na základě nového školského zákona, který platí od 1. ledna 2005, byly dosavadní učební osnovy a plány nahrazeny rámcovým vzdělávacím programem (RVP), na jehož základě si školy vytváří svůj školní vzdělávací program (ŠVP).¹⁷ V porevolučním období u nás také začalo vznikat mnoho soukromých hudebních škol.

---

¹⁵ SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X.s. 130-138 .

¹⁶ Základní umělecká škola Vimperk. [online]. Vimperk. [cit. 2015-03-15] Dostupné na WWW: <<http://www.zusvimperk.cz/index.php/o-nas/o-nasi-skole/historie-v-bodech>>

¹⁷ Zákon č. 561/5004 Sb., *Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)*. [online]. 2004. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na: WWW <<http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>>

2 Z historie města Prachatic

Město Prachatice leží v kotlině, obklopeno horami, lesy a Živným potokem na severní straně. První zprávy o existenci tzv. staré osady se objevují již kolem 10. století. První písemná zpráva o osadě je z roku 1088. Tehdy český král Vratislav I. dal Prachatice do užívání vyšehradské kapitule, spolu s právem vybírat zde celní poplatky. Od počátku byla osada díky své poloze spjata s tzv. Zlatou stezkou, což byla významná středověká obchodní spojnice směřující z Pasova do Prachatic. Vozila se po ní především sůl z Alp do Čech. Velký rozkvět této stezky můžeme pozorovat ve 13. století, kdy v Pasově působil biskup Otta z Lonsdorfu. Počet obchodníků a kupců vzrostl a rozloha starého tržiště u kostela sv. Petra a Pavla přestala stačit. Na přelomu 13. a 14. století vzniklo nové město, jak uvádí listina z 22. června 1312, ve které se Verner z Vitějovic spolu s prachatickými měšťany a purkrabím Jindřichem z Leubelfingu z hradu Oberhaus zavazují, že budou chránit kupce na cestě z Prachatic do Pasova a zpět. V této listině nacházíme i první zmínku o prachatickém rychtáři a měšťanech. V roce 1323 je vznik města definitivně potvrzen králem Janem Lucemburským. Potvrzuje dřívější založení města vyšehradským proboštem Janem Soběslavem, který má též právo na užívání Zlaté stezky a vybírání poplatků. Od roku 1370 nese osada název Staré Prachatice. Ve 14. století se nové město rychle rozvíjelo díky úspěšnému obchodu na Zlaté stezce. Kromě soli se obchodovalo i s kořením, vínem, nebo drahými látkami. Směrem z Čech se nejvíc vozilo obilí, kůže a potraviny.

Ze 14. století pochází také první zmínka o zřízení školy. Přesné doklady o založení školy nejsou dochovány, ale existuje zápis o tom, že roku 1392 předstoupil před rychtáře a konšele kožišník Petr, který se zpovídal z vražd několika osob a „*zúčastnil se zavraždění Štěpána, rektora zdejší školy*“.¹⁸ Z této školy vyšla řada významných prachatických rodáků a pozdějších studentů Karlovy univerzity. Jmenovat můžeme například Křišťana z Prachatic, hvězdáře a matematika, který působil

---

¹⁸ Gymnázium. *Almanach k 650. výročí školství v Prachaticích a k 50. výročí založení českého gymnasia v Prachaticích*. V Prachaticích : Ředitelství gymnasia v Prachaticích, 1970. 218

i jako rektor pražské univerzity.¹⁹ Traduje se, že ve zdejší škole se vzdělával i Mistr Jan Hus, rodák z nedalekého Husince.²⁰

Do rozmachu města však zasáhly husitské války. Na počátku zaujímalo město díky svým vztahům k pasovskému biskupství a německému patriciátu proti husitům odmítavý postoj. Po jarním neúspěšném obléhání města husity roku 1420, dobyl město na podzim téhož roku tábořský vojevůdce Jan Žižka. Tehdy bylo v sakristii kostela sv. Jakuba upáleno 75 měšťanů. Město se přidalo na stranu husitů a vláda vyšehradské kapituly nad ním zanikla. V roce 1436 se Prachatice staly na krátkou dobu královským městem. Hned v roce 1437 zastavil Zikmund Lucemburský město Janu Smilovi z Křemže a Prachatice opět patřily mezi města poddanská. Po celé 15. století s v držení města střídaly různé vrchnosti. Nejprve Rožmberkové, poté páni z Rabštejna a páni z Roupova. Během husitských válek se téměř zastavil obchod na Zlaté stezce, který se po jejich skončení začal pomalu obnovovat. Roku 1501 se město znovu dostalo do rukou Rožmberkům a nastalo období opětovného rozvoje. Po velkém požáru v roce 1507 byla díky velkému úsilí místních dokončena po sto letech stavba kostela sv. Jakuba a vzniklo na tehdejší dobu moderní městské opevnění. V 16. století, díky stoupajícím ziskům ze solného obchodu na Zlaté stezce, se město rychle vyvíjelo a měšťané bohatli. To se odráželo i na stavbách. Prachatice se staly příkladem tehdy moderního renesančního slohu a mnoho staveb, včetně radnice mělo vysokou uměleckou hodnotu. Podle dochovaných statistik měly v roce 1585 Prachatice 1354 obyvatel.

V roce 1601 byly Prachatice prodány posledním Rožmberkem Petrem Vokem císaři Rudolfovi II., který je roku 1609 povýšil na město královské. V té době se však situace ve městě začala zhoršovat. Sůl se do Čech začala dovážet i jinými cestami a obchod na Zlaté stezce čelil velké konkurenci. Při stavovském povstání a následné třicetileté válce se Prachatice přidali k protihabsburskému odboji. V září roku 1620 bylo město dobyto vojsky pod vedením generála Buquoye a mnoho mužů

---

¹⁹ Gymnázium. *Almanach k 650. výročí školství v Prachaticích a k 50. výročí založení českého gymnasia v Prachaticích*. V Prachaticích : Ředitelství gymnasia v Prachaticích, 1970. 218

²⁰MAŠEK, J., Paměti o školách a učitelích na Prachaticku. Prachatice : ONV, 1968. 203 s.

zahynulo. Poté Prachatice přišli o panství Helfenburk i status královského města. Novými pány se stali Eggenberkové.

V průběhu 17. století si Habsburkové prosadili výhradní dovoz rakouské soli do Čech. V důsledku toho na počátku 18. století zanikl obchod na Zlaté stezce, tedy hlavní zdroj obživy místních obyvatel a to, čím se Prachatice dosud vyznačovali a čím byli významné. S chudobou místních ustaly i stavební práce na rozvoji města. V Evropské i České architektuře se začalo prosazovat baroko, které se však Prachaticím až na pár výjimek téměř nedotklo. Díky tomu však můžeme dodnes obdivovat na prachatických domech dochované prvky renesančního období.

Po necelých sto letech vlády Eggenberků, roku 1719, získali město Schwarzenberkové. Od třicetileté války do města přicházelo mnoho německých přistěhovalců a úředním jazykem v té době byla spolu s češtinou i němčina. Také kázání v kostele se vedla v obou jazycích. Ve městě ochaboval i kulturní život a to zejména zanikající činnosti pěveckého literátského bratrstva, které se v předbělohorské době o rozkvet kultury ve městě zasazovalo velkou měrou.²¹

Lépe si město nevedlo ani v průběhu 19. století. V roce 1832 zasáhl Prachatice velký požár, při kterém bylo zničeno 137 domů a město tak přišlo i o mnoho skvostů renesanční architektury. I přesto v této době nalezneme pozitivní události, které stojí za zmínku. V roce 1811 se narodil zřejmě nejznámější prachatický rodák Jan Nepomuk Neumann. Působil v USA jako misionář, poté se stal biskupem ve Philadelphii a roku 1877 byl kanonizován katolickou církví. V roce 1850, po zrušení poddanství se město stalo okresním centrem, vzniklo zde sídlo okresního soudu a hejtmanství. Začaly také růst velké moderní stavby, jako budova gymnázia, nemocnice, nádraží, či nová pseudorenesanční radnice. V roce 1893 spojila železnice Prachatice a Vodňany, o šest let později vznikla železniční trasa i na jižní stranu do Volar.

V roce 1900 měly Prachatice 4000 obyvatel, tři čtvrtiny z nich německé národnosti, včetně starosty a členů městské rady. Češi však ovládali většinu v okresním zastupitelstvu. V roce 1903 byl otevřen český Národní dům, nedaleko staré radnice

---

²¹ FENCL, P. *Prachatice*. Vyd. 1. Praha ; Litomyšl : Paseka, 2007. 60 s., [68] s. obr. příl. Zmizelé Čechy. ISBN 978-80-7185-843-0.

a sídlilo zde i několik dalších institucí, jako například berní či poštovní úřad. V místních kasárnách se střídaly vojenské posádky a jednotky rakousko-uherské armády. Začal se projevovat zájem obyvatel o kulturu a využití volného času. Byl otevřen Obecní dům s divadelním sálem a pro procházky a promenády vznikl Štěpánčin park.

Po vzniku Československa se poměr mezi Čechy a Němci ve městě téměř vyrovnal. Do třicátých let žili všichni ve městě v souladu, avšak mnoho veřejných spolků působilo odděleně, stejně jako zabydlení městských částí bylo rozděleno na části Německé a České. Odděleně fungovalo i školství. V roce 1936 zde byla česká a německá smíšená měšťanská škola, česká a německá obecná škola dívčí a chlapecká, české gymnázium. Působily zde i česká Hospodářská odborná škola a Živnostenská pokračovací, nebo školy, které měly dívky připravovat na vedení domácnosti.

Od počátku třicátých let se začaly vztahy Čechů a Němců vyhorcovat. Roku 1935, stejně jako v parlamentních volbách, i v okresních a obecních volbách zvítězila Sudetoněmecká strana (SdP). V Prachaticích však získaly těsnou většinu strany české a situace ve městě byla napjatá. Na jaře roku 1938 se místní členové, stejně jako celá SdP, přihlásili k politice Adolfa Hitlera. Začalo docházet k nepokojům, útokům na budovy a přestřelkám. Na základě mnichovské dohody, byly Prachatice v říjnu 1938 obsazeny německou armádou a přiřazeny k Východní marce říše. Většina Čechů odešla. Nový správní celek Landkreis Prachatitz čítal v roce 1939 38 214 obyvatel, z toho 823 Čechů.

Za druhé světové války byly v Prachaticích zřízeny pracovní tábory pro válečné zajatce. Městem procházely kolony uprchlíků a vojenských jednotek, hojně byla i využívána železniční trať z Prachatic do Pasova. Zničujících náletů však bylo město ušetřeno.²²

V květnu roku 1945 se město dobrovolně vzdalo americkým jednotkám a v průběhu následujícího roku byla většina německých obyvatel odsunuta. Příhraniční oblasti zůstali liduprázdné. Snaha znovu zabydlet území přichozími přistěho-

---

²² FENCL, P., *Prachatice*. Vyd. 1. Praha ; Litomyšl : Paseka, 2007. 60 s., [68] s. obr. příl. Zmizelé Čechy. ISBN 978-80-7185-843-0.

valci mnohdy končila neúspěšně, protože mnoho z nich se nedokázalo přizpůsobit místním těžkým podmínkám.

Po vzniku „železné opony“ se Prachatice staly hlavním sídlem vojáků, místní kasárna se rozšiřovala a život „běžných „ obyvatel šel do pozadí. Všude byla cítit přítomnost pohraničnicků, kteří měli za úkol střežit česko-bavorskou hranici. Dosud nedotčený ráz historického města se brzy začal měnit. V padesátých letech začala výstavba sídlišť, která výrazně změnila podobu města. Díky pracovním příležitostem v nových průmyslových podnicích, které se ve městě otevřely, přibývalo nových obyvatel. Zásahy do podoby města se naštěstí vyhnuly historickému jádru, jehož hodnota byla i tehdy nezpochybnitelná. V roce 1981 bylo historické jádro města vyhlášeno městskou památkovou rezervací.

Od roku 1989 do dneška se město neustále renovuje a snahou místních i vedení města je znovu zrekonstruovat renesanční objekty a obnovit historické jádro. Obnovena je i do jisté míry tradice Zlaté stezky, alespoň vždy jeden víkend v roce, kdy se konají oslavy, při kterých do města přijíždějí kostýmované soumarské karavany z německého Grainetu a náměstí ožije starobylým historickým trhem.²³

---

²³FENCL, P., *Prachatice*. Vyd. 1. Praha ; Litomyšl : Paseka, 2007. 60 s., [68] s. obr. příl. Zmizelé Čechy. ISBN 978-80-7185-843-0.

3 Vznik a vývoj české hudební školy v Prachaticích

3.1 Okolnosti vzniku hudební školy

Díky pečlivým zápisům z jednotlivých setkání kuratoria a jiných dokumentů, které jsou uloženy v okresním archivu v Prachaticích, se můžeme dozvědět vše podstatné o vzniku a následném působení prachatické hudební školy.

Podle dochovaných dokumentů byl 26. října roku 1925 podán profesorem Antonínem Hromádkou ze státního inspektorátu hudebních škol na Moravě a ve Slezsku podnět ke zřízení školy v Prachaticích. Byl ustanoven přípravný výbor pro zřízení hudební školy, který poslal odbornému učiteli a jednatelem Janu Fialovi dopis, ve kterém ho seznamuje se vším, co je třeba vědět a zařídit před samotným otevřením školy. Dopis mimo jiné informuje jednatele o školním a o tom, jak má být škola prezentována. „*V příčině školného musí škola také konkurovati. Bude samozřejmě nutno, upozorniti obecnostvo, že výchova na hudební škole, kterou otvíráme, jest v každém případě dokonalejší, než vyučování i u nejlepšího soukromého učitele.*“²⁴ Dokument dále uvádí, že se každý žák kromě zvoleného nástroje bude bezplatně učit intonaci a zpěv, později i nauku a harmonii. Také je zde zmíněná částka pro učitele, která je 16 000 Kč za rok a částka pro ředitele 20 000 ročně s tím, že učitel je povinen vyučovat 30 hodin týdně a ředitel 24 hodin týdně. V dopise je také uvedeno, co vše musí být v místnosti, aby byla vhodná k výuce. Tedy „*v každé školní světnici jest potřebí notová tabule- linkovaná bílou barvou-stolek, věšák, umývadlo, asi šest posouvacích pultů a dvě židle, mimo několik lavic.*“²⁵ Samozřejmostí je klavír.

Česká hudební škola v Prachaticích byla založena 1. března 1926 po schválení zemské politické rady v Praze. Začala působit v jedné místnosti v prachatickém Národním domě. Prvním ředitelem školy se stal absolvent Vídeňské konzervatoře Robert Volánek. Ten vyučoval také na housle. Na klavír začal na škole vyučovat mladý kandidát Pražské konzervatoře Alois Sarauer, rodák z Netolic, pozdější skladatel a spoluautor asi dosud nejznámější Klavírní školy pro začátečníky. Ten však

---

²⁴Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Dopis přípravnému výboru....1926.*

²⁵ Tamtéž.

v Prachaticích působil jako učitel pouze do září roku 1926, poté odešel do Teplic, kde pomáhal při zakládání tamější hudební školy a posléze se také stal na několik let jejím ředitelem.²⁶

Na počátku působení školy bylo ustanoveno prozatímní kuratorium, které mělo za úkol dohlížet na správný chod školy. Předsedou tohoto kuratoria byl ustanoven rada politické zprávy v Prachaticích Hugo Karlík, místopředsedou ředitel gymnázia František Vedral a jednatelem odborný učitel Jan Fiala.²⁷

3.2 Stanovy hudební školy v Prachaticích z roku 1926

Hlavním účelem školy „... *jest jednak vzdělávati žáky své v umění hudebním a pěveckém prakticky i teoreticky, jednak šířiti mezi nejširšími vrstvami zdejšího lidu kulturní poslání hudby a zpěvu.*“²⁸ Vzdělávání žáků probíhalo formou odborné výuky na nástroj a zpěv, kulturní poslání se „šířilo“ mezi obyvatele pomocí veřejných koncertů žáků i učitelů. Podle stanov bylo možné ve škole vyučovat tyto předměty: sólový a sborový zpěv, hru na klavír a harmonium, všechny smyčcové a dechové nástroje. Z dochovaných dokumentů je však patrné, že hlavně z důvodu nedostatku vyučujících, probíhala výuka minimálně do roku 1949 pouze na klavír, sólový a sborový zpěv a housle. Ve stanovách se uvádí i výuka teoretických předmětů (intonace, harmonie, kontrapunkt, dějiny hudby), avšak tyto předměty nejsou ani později uvedeny v úvazku žádného z učitelů.

*„Žákem hudební školy jest každý bez rozdílu věku, národnosti, pohlaví a vyznání náboženského, kdo byl ředitelstvím řádně přijat a zapsán, řádně plní své povinnosti, vytyčené osnovou a školním řádem, podrobuje se všem pokynům školy a školné pravidelně předem platí, pokud není osvobozen od jeho placení.“*²⁹

---

²⁶ ZUŠ Teplice. *O nás*. [online]. 2014. [cit. 2015-01-21]. Dostupné na: WWW <www.zusteplice.cz/onas/>

²⁷ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 5. dubna 1926*.

²⁸ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Stanovy hudební školy. 1926*.

²⁹ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Stanovy hudební školy. 1926*.

Žáci se podle stanov dělili na **řádné**, ti konali přijímací a postupové zkoušky a jejich výuka probíhala dle schválených osnov. Potom byli žáci **mimořádní**, kteří se učili podle individuálních podmínek sjednaných s ředitelem školy.

K vyloučení žáka ze studia bylo přistoupeno v případě, že se ukázal jako naprosto nevhodný k výuce na nástroj, nebo soustavně porušoval školní řád.

Případné stížnosti ohledně přijetí či vyloučení řešilo kuratorium školy většinou větším počtem hlasů.

Výběr školného, jehož výši určovalo kuratorium školy a platilo se vždy 1. den v měsíci, měl na starosti pokladník kuratoria. V materiálech okresního archivu můžeme najít mnoho žádostí o prominutí či snížení školného pro konkrétní žáky, většinou z důvodu špatné finanční situace rodiny. Mezi dochovanými dokumenty najdeme i různá potvrzení od zaměstnatelů rodičů o výši jejich platu. Kuratorium se poté vyjadřovalo individuálně ke každé žádosti a ve většině případů přistoupeno k určitému snížení částky. Přihlíželo se také k míře nadání jednotlivého žáka a také k finanční situaci školy.

Podle zdejších stanov platili cizinci (v tomto kraji většina německé národnosti) dvojnásobné školné a na snížení či osvobození od platby nárok neměli.

Řízením a správou školy bylo pověřeno zvláštní kuratorium se sídlem v Prachaticích, které se skládalo ze zástupce vlády, členů nepolitických korporací a přispěvovatelů škole.

Uchazeči o místo učitele hudební školy museli prokázat svou způsobilost k vykonávání této profese, předepsanou ministerstvem školství a to absolutoriem z daného nástroje na hudební konzervatoři, či zkouškou před státní komisí. Kromě toho, museli mít ze svého nástroje pohotově připravený koncertní repertoár či přednášky.³⁰

---

³⁰ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Stanovy hudební školy. 1926.*

3.3 Činnost hudební školy v předválečném období

Kuratorium se scházelo k pravidelným schůzím v prostorách restaurace Pásov, gymnázia či Národním domě. Řešily se jak otázky ohledně chodu školy a její organizace, tak personální a finanční situace.

Po brzkém odchodu učitele Aloise Sarauera, začala od října roku 1926 na škole vyučovat absolventka pražské konzervatoře slečna Emma Kepková. Vyučovala zpěv a hru na klavír.³¹ Z její pracovní smlouvy uložené v archivu vyplývá, že byla přijata prozatímně na 1 rok, za plat 16 000 korun ročně. Za každou přesčasovou hodinu jí bylo vyplaceno 8 korun. Za zmínku stojí i povinnost každé 3 měsíce účinkovat na koncertech školy.³²

V září roku 1927, po odchodu ředitele Roberta Volánka se Ema Kepková stala správkyní školy. Ředitel prozatím jmenován nebyl. Na místo učitele houslí byl přijat Jaroslav Kouba. 28. března 1927, tedy po prvním roce působení školy se sešli delegáti prozatímního kuratoria, aby zvolili kuratorium definitivní. To mělo 9 členů a 5 náhradníků. Předsedou se stal ředitel gymnázia František Vedral a jednatelem odborný učitel Jan Fiala. Důležitým členem byl také pokladník, který měl na starosti veškeré hospodaření a na pravidelných schůzích informoval kuratorium o aktuálním finančním stavu školy.³³

Ve školním roce 1928/29 školu navštěvovalo 84 žáků, z toho 42 žáků docházelo na klavír k učitelce Emě Kepkové a 22 žáků hrálo na housle u učitele Jaroslava Kouby. Ten také v tomto roce založil první žákovský orchestr. 20 dětí se vzdělávalo ve zpěvu, z toho 13 ve sborovém zpěvu, který je v zápisech označován jako zpěv „dětský“.

Každý žák platil roční zápisné 5 Kč, dále 45 Kč měsíčně za výuku klavíru či houslí, za výuku sólového zpěvu 55 Kč a za sborový zpěv 5 Kč. Žáci, kteří neměli hudební nástroj doma, docházeli ve volném čase do školy a platili tzv. cvičné. Bylo to 5-6 Kč měsíčně za to, že mohli k přípravě na výuku využívat školní nástroj. Podle

---

³¹ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 18. ledna 1927.*

³² Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Pracovní smlouva. 1926.*

³³ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 28. března 1927.*

zápisu ze schůze kuratoria bylo v tomto roce sníženo školné žáků Vávrovi na 20 Kč, z důvodu chudoby rodiny a velkého nadání žáka.

V tomto roce výuka probíhala ve dvou místnostech, každá z nich však byla na jiném místě ve městě. Jedna byla v Národním domě, druhá v č. popisném 273 na Sokolovně. Obě místnosti i jejich odlišné polohy byli nevyhovující a hlavním úkolem pro kuratorium tedy dlouhou dobu bylo hledání vhodnějších prostor.

Škola se tzv. „udržovala“ pomocí vybraného zápisného a školného od žáků. Malé částky se vybrali i při veřejných koncertech a od jednotlivých dárců či spolků, které byli škole nakloněny. Nezanedbatelnou částkou byla tzv. státní subvence, o kterou však vedení školy muselo každý rok písemně požádat a její částka byla pohyblivá. První dva roky činnosti byla škole přidělena subvence 10 000 Kč, pozdější dokument uvádí subvenci 9000 Kč.³⁴

Podle zápisu ze schůze kuratoria z června roku 1930, předložila Ema Kepková jakožto správkyň školy žádost, aby byla jmenována ředitelkou a to bez navýšení platu. Kuratorium její žádosti vyhovělo.³⁵

Za zmínku stojí zápis z 19. května roku 1931, ve kterém je zmínka o výpovědi pana učitele Kouby. Ten svou výpověď sepsal, ale kuratoriu ji předložil s podmínkou- bude-li na škole jmenován ředitelem a jeho paní dostane místo učitelky, tak svou výpověď vezme zpět. Podle zápisu členové kuratoria rozhodli takto. Pokud inspektor Antonín Hromádka najde pro ředitelku Kepkovou vhodné místo na jiné hudební škole, žádosti učitele Kouby vyhoví. Pokud se místo nenajde, jeho výpověď bude přijata. Přesný zápis o konečném rozhodnutí kuratoria v této věci v archivu dochován není, ale z pozdějších zápisů vyplývá, že Ema Kepková zůstala i nadále ředitelkou školy a na svém učitelském místě zůstal i Jaroslav Kouba. V pozdějších dokumentech se také vyskytuje i jméno paní Koubové, z čehož můžeme usuzovat, že mezi kuratoriem a učitelem Koubou došlo k určité kompromisní dohodě.³⁶

---

³⁴ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 30. ledna 1929.*

³⁵ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 30. června 1930.*

³⁶ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 1. května 1931.*

Listopadový zápis z roku 1932 uvádí, že školu navštěvovalo 26 žáků na klavír, 20 žáků na zpěv, z toho 18 zpěv sborový. 20 žáků docházelo na housle. Vyučovali zde stále ředitelka Ema Kepková a učitel Jaroslav Kouba.³⁷

V říjnu roku 1933 školu odešel ze své funkce inspektor Antonín Hromádka, který byl škole nápomocen od samého vzniku. Novým inspektorem se stal V. B. Aim. Na březnové schůzi v témže roce byla řešena tíživá finanční situace školy z důvodu přiznané státní subvence pouze 4 000 Kč na místo dřívějších 10 000 Kč.³⁸

Ze zápisu dubnové schůze roku 1934 je patrné, že ve škole došlo k podstatným změnám. Zemřel první učitel houslí Jaroslav Kouba. Všichni přítomní uctili jeho památku povstáním. Na tomto setkání bylo také jednomyslně rozhodnuto o obsazení místa učitele houslí vypsáním konkurzu v časopisech „Národní politika“ a „Hudební výchova“ a to ve znění: „*Při hudební škole v Prachaticích obsadí se od 1. září 1934 místo stát. zkouš. učitele houslí s klavírem (s předností zpěv a různé nástroje). Žádosti, řádně doložené, do 15. května t. r. kuratoriu školy. Počáteční plat 800 Kč měs. (pens. a nemoc. pojištění platí kuratorium).*“³⁹Do konce školního roku převzal žáky učitele Kouby bývalý vojenský kapelník p. Erhart Schweyda.⁴⁰(Příloha I.)

Výsledky vypsání konkurzu byly řešeny na červnové schůzi kuratoria téhož roku. Z došlých žádostí byla jedna stažena a jednu vyřadilo samo vedení kuratoria. Zůstalo tedy 6 žádostí, ze kterých byli vybráni 2 nejvhodnější kandidáti. Jistá slečna Mašková a prof. Jirů z Olomouce. Ten si později vyžádal na kuratoriu informace o místní škole a poté svou žádost stáhl z důvodu nevyhovujících finančních podmínek. Kuratorium poté vypsalo nový konkurz, ze kterého byl po několika krocích vybrán absolvent vídeňské hudební akademie Bohumír Růžička, který začal na škole působit od školního roku 1934/1935.⁴¹

---

³⁷ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 28. listopadu 1932.*

³⁸ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 21. března 1933.*

³⁹ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 9. dubna 1934.*

⁴⁰ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 9. dubna 1934.*

⁴¹ Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 27. června 1934.*

Činnost české hudební školy byla přerušena 2. světovou válkou, což se můžeme domýšlet z dochovaného dokladu z 30. března 1938 o „Valné hromadě“, na které byli voleni funkcionáři školy. Pozdější doklad uchován není. Pravděpodobně škola zanikla po 30. září 1938, kdy byly Prachatice připojeny k Německé říši a řada Čechů odtud odešla.⁴²

3.4 Činnost školy po 2. světové válce

1. října roku 1946 byla Místním národním výborem (MNV) v Prachaticích zřízena Městská hudební škola. Vyplyvá to z dopisu, který předseda MNV adresoval Nejvyššímu cenovému úřadu v Praze, ve kterém oznamuje otevření školy a zároveň prosí o schválení sazeb měsíčního školného ve výši 120 Kč za hru na nástroj, 140 Kč za hodiny zpěvu a zápisného ve výši 25 Kč. Otevření školy avizuje i „Vyhláška“, uložená v místním archivu.(Příloha II.) Z později datovaného dokumentu se však dozvídáme, že provoz školy byl z důvodu nenalezení vhodného učitele na housle zahájen až 1. 12. 1946 a prozatím jen klavírní oddělení. Škola byla spravována kuratorem, složeným ze zástupců MNV, škol a jiných veřejných korporací. Ředitelkou školy byla jmenována Antonie Zborníková, která také vyučovala hře na klavír.⁴³

Vyučovalo se v bytě o 4 místnostech, v Kostelní ulici č. 66.⁴⁴

V návaznosti na další události je důležité zmínit, že 1. září roku 1946, tedy měsíc před otevřením městské hudební školy, otevírá místní varhaník a ředitel kůru pan Čeněk Šíp v Prachaticích soukromou hudební školu, kde vyučuje převážně hru na housle.⁴⁵

Po roce činnosti městské hudební školy, tedy 1. října 1947, bylo otevřeno i houslové oddělení. Houslím vyučoval Miroslav Šimek ze Včelné u Českých Buděj-

---

⁴² KLÍMOVÁ, L. *70 let české hudební školy v Prachaticích*.1996. Základní umělecká škola Prachatice.

⁴³ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zpráva o stavu škol.1947.*

⁴⁴ KLÍMOVÁ, L., *70 let české hudební školy v Prachaticích*. 1996. Základní umělecká škola Prachatice.

⁴⁵ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice.*

jovic, který však na místní škole působil pouze 1 rok. Po jeho odchodu, v říjnu 1948, nastoupil na učitelské místo Z. Růžička, avšak taky pouze na rok.

Od září roku 1949 došlo v hudební škole k několika změnám. Místo označení Městská hudební škola se začal používat název Městský hudební ústav. Také došlo k přestěhování školy a to do čtyřpodlažní budovy z roku 1824 v Husově ul. č. 109.⁴⁶

Podle zápisu ze schůze kuratoria se vedení školy dohodlo s panem Čeněkem Šípem na spojení jeho soukromé školy s městskou hudební školou, kam pan Šíp převedl všechny své žáky a od září toho roku zde začal působit jako učitel hry na housle.⁴⁷

Zda bylo jeho rozhodnutí o sloučení dobrovolné, či zda se jednalo o důsledek tehdejší politické situace u nás, po únoru 1948, se můžeme jen domýšlet. Každopádně škola získala na dlouhé roky kvalitního učitele. Na škole působil až do roku 1974. U jeho jména se také poprvé objevuje zmínka o tom, že na škole vyučuje kromě houslí i teorii.

Protože jako absolvent varhanického a klavírního oddělení hudební školy v Českých Budějovicích neměl potřebnou kvalifikaci pro práci učitele, předseda MNV, podal ministerstvu školství a osvěty v Praze žádost o dispens, která je uložena v místním archivu.(Příloha III.) Z ní vyplývá, že se Čeněk Šíp zavázal, že během jednoho roku složí státní zkoušku z hudby.⁴⁸

K další změně došlo na konci roku 1949, kdy kvůli neustálé absenci a nedostatečné péči o školu a výuku byl rozvázán pracovní poměr s paní ředitelkou Antonií Goldbachovou-Zborníkovou, která, jak se dozvídáme ze zápisu schůze Správního výboru MHÚ, „... *po svém provdání ztratila veškerý zájem o školu.*“⁴⁹ Na její ředitelské místo byla prozatímně přijata paní Marie Suchardová-Schellerová, absolventka

---

⁴⁶ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice.*

⁴⁷ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zápis ze schůze kuratoria z 29. 9. 1949.*

⁴⁸ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Žádost o dispens pro učitele městského hudebního ústavu z roku 1952.*

⁴⁹ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zápis ze schůze Správního výboru MHÚ z 8. 12. 1949.*

pražské konzervatoře, z Prachatic. Kromě ní na škole v té době působil pan Čeněk Šíp a na klavírním oddělení vypomáhal jako externí učitel ředitel kůru ve Vodňanech pan Jan Zborník, bratr bývalé ředitelky. Škola tehdy měla 85 žáků, z toho 39 houslistů a 46 klavíristů.⁵⁰

V zápisu ze schůze Správní rady, z června roku 1950, je zmínka o dopise, ve kterém žádá o přijetí pan Miloslav Cincibus. Ke své žádosti připojuje i prosbu o udělení služebního bytu. Shodou okolností je v témže dokumentu zmíněno, že v prvním poschodí školy byl již nově zřízen byt pro budoucího ředitele. Rada se tedy usnesla na tom, že bude M. Cincibus pozván k návštěvě Prachatic a jeho žádost s ním bude projednána osobně.⁵¹

V podstatě ze všech dokumentů týkajících se přijetí, či nepřijetí učitelů, vyplývá snaha kuratoria či správního výboru obsazovat učitelské posty místními hudebníky či absolventy, nebo těmi, kteří byli ochotni se kvůli místu do Prachatic přestěhovat. Jen tak mohli prezentovat a šířit poslání školy i mimo školní prostory a mimo vyučování, v době svého osobního volna.

Další vývoj událostí se dozvídáme z uchovaného prohlášení, které bylo vydáno „...*pro ministerstvo školství, věd a umění v Praze jako podklad pro plánování osobních nákladů na městských hudebních ústavech v roce 1950*“.⁵² MNV v Prachaticích v něm uvádí, že od 1. září 1950 budou nově na škole působit pan Miloslav Cincibus jako učitel hry na housle a současně ředitel školy s ročním platem 52 000 Kč, paní Milada Cincibusová, jako učitelka klavíru s platem 36 000 Kč ročně a paní Marie Suchardová, dosavadní výpomocná učitelka na klavír, s platem 48 000 Kč. Včetně pana učitele Č. Šípa tedy na škole působili 4 učitelé, kteří vyučovali cel-

---

⁵⁰ Státní okresní archiv Prachatic. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Hlášení změn v učitelských silách. 1950.*

⁵¹ Státní okresní archiv Prachatic. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zápis o schůzi správního výboru MHÚ v Prachaticích z 14. června 1950.*

⁵² Státní okresní archiv Prachatic. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Prohlášení. 1950.*

kem 90 žáků. Zároveň se zde uvádí, že počet žáků by mohl být daleko vyšší, ale kvůli nedostatku učitelů musela škola mnoho žádostí o přijetí odmítnout.⁵³

Tato situace se ovšem v průběhu letních prázdnin změnila, protože v dalších dochovaných materiálech se dozvídáme, že na škole v tomto školním roce vyučovali mimo jmenované i Jan Koreš na dechové nástroje, Karel Hroch na basu a trombon a výpomocná učitelka na klavír Blanka Malypetrová. V průběhu školního roku se k sedmičlennému učitelskému sboru přidal ještě učitel na klarinet, Václav Švec.⁵⁴

Zájem o výuku stále rostl a kapacita prostor určených k výuce v roce 1949 začala být nedostatečná. Proto se ředitel školy v květnu 1951 obrátil na MNV s žádostí o přidělení dalších místností k vyučování: „*Žádost svoji odůvodňuje tím, že ústav při počtu pěti učeben má už 200 žáků, takže nutno ve škole vyučovati do pozdních večerních hodin, často i přes 21. hodinu. Na stávající počet učeben je stav žactva maximální, i bylo nutno během školního roku odmítnouti pro nedostatek místa dalších 40 žáků.*“⁵⁵ Jeho žádosti bylo vyhověno a škola se rozrostla o místnosti, které sloužili jako byt pana ředitele. Ten získal byt náhradní.

V průběhu dalších 7 let došlo pouze k nepatrným změnám ve stavu učitelů. Odešel učitel Karel Hroch a později i učitelka klavíru Blanka Malypetrová. V roce 1954 nastoupila na místo učitelky klavíru M. Votroubková z Českých Budějovic, která působila na škole 2 roky. Nahradila odcházející Marii Suchardovou. V roce 1956 nastoupil bývalý sbormistr divadla v Českých Budějovicích Jan Dostál, který po odchodu ředitele Cincibuse v roce 1957, školu krátce vedl.⁵⁶

Po celou dobu činnosti se škola na veřejnosti prezentovala četnými koncerty a veřejnými přehrávkami žáků i učitelů. Ty se konaly většinou v sále Národního domu, či v aule místního gymnázia. Až v roce 1953 se škola dočkala vlastního prostoru,

---

⁵³ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Prohlášení*. 1950.

⁵⁴ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice*.

⁵⁵ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Žádost o přiděl dalších místností pro učebny*. 1951.č.j. ci-45/51.

⁵⁶ KLÍMOVÁ, L., *70 let české hudební školy v Prachaticích*. 1996. Základní umělecká škola Prachatice. 23 s.

který byl hoden označení „koncertní sál“. 17. března toho roku, byl u příležitosti otevření tohoto sálu uspořádán slavnostní koncert učitelů školy. Program byl převážně sestaven ze skladeb Antonína Dvořáka, po kterém byl sál pojmenován.⁵⁷

K podstatnějším změnám v učitelském stavu došlo ve školním roce 1958/59. V dokumentech je škola označována jako „Základní hudební škola“, tedy nikoliv už jako „Městský hudební ústav“. Po odchodu Jana Dostála je zvolen do funkce ředitele Karel Rennet, který předtím vedl 7 let hudební školu v Duchcově.⁵⁸ Na škole v Prachaticích zastával funkci od 1. srpna roku 1958 až do roku 1965.⁵⁹

Více se o změnách v tomto školním roce dozvídáme z velmi podrobné „Výroční zprávy“, uložené v archivu, kterou ředitel Rennet zpracoval v červenci 1959. Z ní vyplývá, že z původního učitelského sboru na škole stále působili pan Č. Šíp, Jan Koreš a V. Švec. U žáků byla ve velké oblibě hra na dechové nástroje a tak se nejvíce rozrůstalo právě dechové oddělení. Hře na trubku vyučoval i ředitel Rennet. Klavírní oddělení posílily učitelky Libuše Valentová a Ludmila Paroubková. Poprvé je také v záznamech školy uvedena výuka PHV (přípravné hudební výchovy), kterou spolu s hudební naukou vyučovala Anna Horáková. Celkem tedy na škole vyučovalo v daném školním roce 6 učitelů. Velmi podrobně zpráva informuje i o stavu a počtu žáků. Celkem školu navštěvovalo 172 žáků, z toho 13 žáků docházelo na 2 hudební nástroje. Zpráva žáky dělí nejen podle toho, na který nástroj se vzdělávají, ale najdeme zde i dělení podle zvláštních kategorií a to např.: podle bydliště, podle rodiště, podle národnosti (2 žáci ze Slovenska), podle věku a v neposlední řadě i podle původu rodičů. Z této kategorie vyplývá, že nejvíce žáků bylo z rodin dělnických a úřednických, následují děti učitelů a lékařů. Závěr zprávy je věnován zápisu žáků na další školní rok, který, stejně jako dnes, probíhal v průběhu měsíce června.⁶⁰

---

⁵⁷ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice*.

⁵⁸ ZUŠ Duchcov. *Historie školy*. 2013,[online],[cit. 2015-01-25] Dostupné na: WWW<<http://www.zusikduchcov.cz/historie/>>

⁵⁹ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice*.

⁶⁰ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola a lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Výroční zpráva za školní rok 1958-1959*. 1959.

Významným počinem pro tehdejší kulturní vyžití v Prachaticích bylo založení „Orchestrálního sdružení města Prachatic“ (OSMP), (Příloha IV.), ředitelem Karlem Rennetem. V tomto sdružení byli zapojeni učitelé hudební školy, členové místní posádkové hudby a amatéři z města a okolí. Sdružení pořádalo samostatné koncerty, nebo doprovázelo hostující sólisty. Základní hudební škola spolu s Osvětovou besedou připravovala tzv. „Prachatické hudební pátky“, které měly za úkol „... seznamovat naše občanstvo s díly našich, sovětských a cizích pokrokových skladatelů“⁶¹

Ve školním roce 1959/60 se na hudební školu vrátil také obor sólový zpěv, který vyučovala nově příchozí učitelka Jiřina Turnerová.

Na začátku školního roku 1960/61 byla na škole založena baletní skupina, kterou vedla, bývalá členka baletu Národního divadla, Zdenka Šubrtová.

Zavedením této skupiny škola vlastně předběhla událostem školního roku 1961/62, kdy, jak už bylo uvedeno v 1. kapitole této práce, se všechny Základní hudební školy přejmenovaly na Lidové školy umění a kromě hudebního oboru zakládaly i oddělení taneční, výtvarné a dramatické. Nově příchozí byly v tomto školním roce učitelky Dagmar Michoňková na klavír, která působila na škole 4 roky a Blanka Jesenská na housle, která na škole vyučovala až do roku 1991.⁶²

Ve srovnání se současností jsou zajímavé zmínky o výměnných koncertech žáků Prachatické školy s žáky jiných hudebních škol. V kronice je zmiňován například koncert žáků Základní umělecké školy z Děčína, který se uskutečnil 20. června 1961 v městském divadle v Prachaticích, či koncert žáků LŠU z Tábora z 9. června 1962. Žáci prachatické školy na oplátku vyjeli do městského divadla v Táboře, kde vystoupili nejen jednotlivci, ale i smyčcový soubor a žáci tanečního oddělení.⁶³

Od roku 1960 se škola začala rozrůstat o tzv. detašovaná pracoviště, dnešní pobočky. První takové pracoviště vzniklo v Netolicích, kde, už jako důchodce, začal vyučovat Jan Koreš. Pod Prachatickou školou se zde vyučovalo až do roku 1991.

---

⁶¹ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁶² ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁶³ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

Další pracoviště vzniklo o rok později (1961) v 18 km vzdálených Volarech, kde vyučovala paní učitelka Milada Lapáčková na housle a klavír.⁶⁴

26. března 1962 vznikla zpráva o stavu školy ve školním roce 1961/62, určená Školské komisi Městského Národního výboru v Prachaticích. Podle ní měla škola v tomto roce 159 žáků. Dalších 45 žáků navštěvovalo výuku v Netolicích a 32 žáků ve Volarech. Tam, kromě učitele Koreše, začal dojíždět i Č. Šíp.

Ze zprávy se dále dozvídáme, že bylo na škole otevřeno výtvarné oddělení, které vedla Vlasta Eiglová.⁶⁵

I v tomto roce žáci vystupovali na třídních koncertech. Kronika se zmiňuje také o slábnoucí činnosti Orchesterálního sdružení, které se, po odchodu vojenské posádky do Českých Budějovic, potýkalo s nedostatkem hráčů.⁶⁶

Školní rok 1963/64 začal pro všechny na škole smutnou událostí. V září tragicky, na otravu jedovatými houbami, zemřel dlouholetý učitel Jan Koreš. Jak je uvedeno v kronice, „*vychoval celou řadu žáků, z nichž mnozí se s ním přišli rozloučit na strunkovitý hřbitov. Při pohřbu se střídaly 2 dechové hudby a učitelé LŠU se s ním rozloučili zpěvem.*“⁶⁷ Na jeho místo v Netolicích nastoupil, člen orchestru Jihočeského divadla, Alois Zachara.

V dalším školním roce bylo nejvýznamnější událostí otevření třetí detašované skupiny, a to ve Vlachově Březí., kde externě vyučoval Jarolím Kubašta.

Ve školním roce 1965/66 nastává změna ve vedení školy. Dosavadní ředitel Karel Rennet nadále ve škole zůstal jako učitel a na post ředitele nastoupil Bedřich Heger, dřívější člen Gottwaldovské (dnes Zlínské) filharmonie. Podle záznamu v kronice byl skvělým violoncellistou, ale vyučoval i na klavír. Dokonce po odchodu J. Holce převzal i výuku výtvarného oddělení. Za jeho působení se opět rozšířila

---

⁶⁴ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice.*

⁶⁵ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Stav žáků LŠU v Prachaticích. 1962.*

⁶⁶ ZUŠ Prachatice. Kronika 1958-2005. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁶⁷ ZUŠ Prachatice. Kronika 1958-2005. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

koncertní činnost učitelů. V kronice se doslovně píše, že „*všichni učitelé jsou provokováni k součinnosti.*“⁶⁸ Vzniklo kvarteto učitelů smyčcových nástrojů LŠU i trio, ve kterém působil p. ředitel Heger na violoncello, Libuše Valentová na klavír a syn učitele Čeňka Šípa, Jan Šíp, který od září 1965 nastoupil jako učitel houslí. Z počátku působil v detašované učební skupině ve Vlachově Březí.

Všechny koncerty učitelů i žáků se nesly ve znamení 20. výročí znovuoobnovení hudební školy a 5. výročí vzniku LŠU.

Činnost školy ve školním roce 1966/67 nám nastiňuje „Plán práce LŠU na školní rok 1966/1967“, který je uchován v místním archivu. Obsahuje 7 bodů. V trochu krkolomném vyjádření se skrývá to, o co se snaží učitelé na hudebních školách dodnes. Podle prvního bodu bude „*hlavním úkolem ve všech oborech zavedení nestereotypní výuky, která se opírá především o maximální využití citovosti žáků, jejich smyslu pro estetický obsah interpretovaných skladeb. Technická složka hry musí být (s přihlédnutím na věk) samozřejmostí, která podmiňuje celkové zvládnutí nástroje. A zase obráceně: citová složka musí být učitelem v žáku tak silně vypěstována, že sama donutí žáka k co nejrychlejšímu technickému zvládnutí hrané skladby, aby mohl sám z vlastní vůle co nejdříve intenzivně prožít její obsah, který mu byl učitelem naznačen.*“⁶⁹ Další body se vztahují například k umístování žáků, a to i slabších, na veřejná vystoupení a k tomu, jak by měl učitel žáky k zájmu o vystupování motivovat. V plánu bylo i pokračovat ve výchovných koncertech pro ZDŠ (základní devítileté školy) v Prachaticích i okolních obcích. Pro výtvarný obor bylo v plánu postavit elektrickou, keramickou, vypalovací pec.⁷⁰

1. ledna roku 1968 se z detašované skupiny v Netolicích stala pobočka, jejíž 2 třídy byly v místním Domě dětí. Zájem žáků byl velký, a proto se v průběhu roku muselo začít vyučovat i ve Zvláštní škole. Vedoucí pobočky se stala P. Poppová.⁷¹

---

⁶⁸ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁶⁹ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Plán práce LŠU na školní rok 1966/1967*.

⁷⁰ Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Plán práce LŠU na školní rok 1966/1967*.

⁷¹ ZUŠ Netolice. *Historie základní umělecké školy Netolice*. [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné na WWW < <http://www.zusnetolice.stranky1.cz/nova-stranka-64539/> >

V témže školním roce (1967/68) se škola rozrostla o další detašovanou skupinu, a to ve Lhenicích. Jako učitelé tam nastoupily Anna Horáková (klavír a hudební nauka) a externí učitel Jan Markovec (dechové nástroje a akordeon). Na rozdíl od ostatních poboček, které se získáním právní subjektivity v roce 1991 osamostatnily, lhenická pobočka je dodnes nedílnou součástí ZUŠ Prachatice.⁷² (viz. samostatná kapitola níže)

1. května 1968 odešel ředitel Bedřich Heger a na jeho místo nastoupila dosavadní učitelka Ludmila Klímová. Učitelský sbor posílila bývalá žákyně školy a absolventka plzeňské konzervatoře, Helena Dvořáková, která však na škole působila pouze 1 rok. Na škole také začalo působit více externích vyučujících.⁷³

Školní rok 1970/71 přinesl dvě podstatné změny. Ludmila Klímová skončila ve funkci ředitelky, jako učitelka však působila na škole i nadále. Ředitelské místo převzala dosavadní učitelka na housle, Blanka Jesenská. Další událostí bylo přijetí nevidomého učitele Václava Vrzala, který jako první začal na škole vyučovat hře na kytaru.⁷⁴

Významnou událostí pro žáky i pedagogy byla návštěva předního českého houslisty Václava Hudečka, který 29. března 1973 zavítal do Prachatic. Před večerním koncertem v Národním domě besedoval s učiteli a žáky v sále LŠU.

Po 25 letech ukončil v roce 1974 své působení na škole pan učitel Čeněk Šíp.

Ve druhém pololetí, roku 1974/75, vznikl, pod vedením Jaroslava Heřmana, dechový soubor LŠU, který se v dubnu představil na „Přehlídce nejlepších mládežnických dechových hudeb Jihočeského kraje.“ Z dochovaných dokumentů je patrné, že takové hudební těleso v Prachaticích chybělo, protože prakticky od svého vzniku, soubor vystupoval na všech, pro tehdejší dobu, významných událostech, jako byly

---

⁷² Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice*.

⁷³ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁷⁴ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

oslavy VŘSR, pokládání věnců u pomníků rudoarmějců, či v prvomájových průvo-
dech.⁷⁵

V této době se také škola snažila působit na žáky i mimo dobu jejich výuky. Od roku 1974 jsou vedeny pravidelné záznamy o zájezdech na divadelní představení do Prahy, které navštěvovali jak žáci spolu s učiteli. Tyto zájezdy pořádalo místní SRPŠ (Sdružení rodičů a přátel školy), do kterého žáci jednou ročně přispívali. Tato forma příspěvku je na řadě škol využívána dodnes. Prachatičtí tak během několika let navštívili řadu operních a baletních představení, např. Čajkovského Šípkovou Růženku, či Lazebníka Sevillského, obojí ve Smetanově divadle.⁷⁶

S přibývajícimi roky se počet žáků na škole zvyšoval. Ve školním roce 1977/78, podle záznamů, navštěvovalo školu 302 žáků, z toho 202 přímo LŠU v Prachaticích. Dalších sto dětí se vzdělávalo na 4 pobočkách. I učitelský sbor v závislosti na počtu žáků rozšiřoval a obměňoval. Celkem v tomto roce vyučovalo 18 učitelů, z toho 9 interních. Po čtrnácti letech byla zrušena detašovaná třída ve Vlachově Březí.⁷⁷

Ve vydaném shrnutí 70 let české školy, vzpomíná jeden ze žáků na pana učitele Josefa Vobořila, bývalého pedagoga vojenské školy v Roudnici nad Labem, který na prachatické hudební škole působil od roku 1973. *„Pamatuji se, jak pana Vobořila jednou velice popudil referát na školení pedagogů, že Komenského „školu hrou“, musí učitel uplatňovat i v hodinách hry na hudební nástroj. „Jak si to představují!? Vždyť muzika je strašná dřina!“ A byla. (...) On byl úžasný psycholog. Metodou svérázných odměn a trestů nám, jeho žákům, dokázal pozvednout sebevědomí tak vysoko, že následný pád až na samo dno byl velice tvrdý. Naštěstí nás tam nenechal nikdy dlouho a jako náš zachránce nás pomalu zase povzbuzoval pro další, náročnější práci.*⁷⁸

---

⁷⁵Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice.*

⁷⁶ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005.* Inv .č. DKP A/213. Prachatice

⁷⁷ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005.* Inv .č. DKP A/213. Prachatice

⁷⁸KLÍMOVÁ L., *70 let české hudební školy v Prachaticích.* 1996. Základní umělecká škola Prachatice.

Až do roku 1985 nedošlo v činnosti školy k podstatnějším změnám. Vystřídala se zde samozřejmě celá řada vyučujících, o kterých se v práci nezmiňuji, šlo však většinou pouze o krátkodobá (jistě však podstatná) působení. Škola pořádala každoroční výchovné koncerty pro žáky základních a mateřských škol, pravidelné třídní a absolventské koncerty. Stále provozovala 3 detašovaná pracoviště.

Ve školním roce 1985/86 došlo ke změně ve vedení školy. Po paní Blance Jenesské, která dále na škole vypomáhala jako učitelka v důchodu, tuto funkci převzal pan Vojtěch Trnka, který na škole působil od roku 1980 jako učitel na dechové nástroje a akordeon. Pod jeho vedením byl po několika letech také znovu obnoven žákovský dechový soubor.⁷⁹

Ředitele Vojtěcha Trnku vystřídal po čtyřech letech ve funkci Jan Markovec, který stál u zrodu detašované třídy ve Lhenicích, v roce 1968. Školu v tomto roce (1989/90) navštěvovalo 417 žáků, což je počet, který nebyl překonán dodnes.

O rok později, v roce 1991, se změnil název na Základní uměleckou školu (ZUŠ) a došlo k osamostatnění detašovaných pracovišť ve Volarech a Netolicích, kde vznikly samostatné ZUŠ zřizované městem.

Z četných zmínek ve školní kronice je patrné, že hlavní součástí ZUŠ byl v těchto letech dechový orchestr, jehož vedení převzal pan ředitel Markovec. Ve školním roce 1991/92 vznikla skupina mažoretok, složená z dívek ze Střední pedagogické školy, pod vedením člena baletu Jihočeského divadla J. Hrušky, kterého později vystřídala paní A. Vandlíčková.⁸⁰(Příloha VI.) Toto atraktivní spojení dechové hudby s pohybovou složkou bylo plně využíváno na všech akcích města. Dechový orchestr, kromě pravidelných koncertů v Prachaticích, vystupoval i v zahraničí (Holandsko, Švýcarsko, Německo) a účastnil se mezinárodních přehlídek. Stal se také nedílnou součástí průvodu při „Slavnostech Zlaté stezky“.⁸¹

Důležitým mezníkem v činnosti školy bylo přestěhování do nově zrekonstruované vedlejší budovy (Husova ul. 110), v září roku 1996. Ve školní kronice se uvá-

---

⁷⁹ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv .č. DKP A/213. Prachatice

⁸⁰ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv .č. DKP A/213. Prachatice

⁸¹ Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 1997. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW<<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

dí: „V posledním srpnovém týdnu 1996, se všichni učitelé podíleli na přestěhování všech věcí ze staré budovy do nově zrekonstruované ZUŠ, do krásného a důstojného prostředí pro pokračování působení na estetické cítění žáků.“⁸² Po mnoha letech tak škola získala prostory, které plně vyhovují kapacitě žáků a učitelů i vhodné prostory pro rozrůstající se výtvarný obor. Pavlačové uspořádání vnitřního prostoru budovy inspirovalo vedení školy ke vzniku tzv. koncertů „Na dvorku“, které jsou i dnes atraktivní jak pro návštěvníky, tak pro vystupující.⁸³

Ve školním roce 1995/96 vznikl na ZUŠ další z významných souborů – Bel-tina. (více v kapitole „Soubory ZUŠ Prachatice“)

V červenci roku 2000 došlo ke změně ve vedení školy. Jana Markovce, na základě výsledku konkurzu, nahradil dosavadní učitel základní školy, Vladimír Rychtařík, který ve škole působil od roku 1991 jako externí učitel hudební nauky. Pod jeho vedením vznikl při ZUŠ další z velmi úspěšných souborů, a to Big band ZUŠ Prachatice, kde se přibližně dvacítkou žáků školy věnovala převážně swingovému žánru. Po odchodu ředitele J. Markovce získal nové vedení i dechový soubor. Vedení převzal Václav Franz.

V únoru, roku 2001, se po několikaleté přestávce, na škole znovu otevřel taneční obor, pod vedením Jitky Řepové, který fungoval do roku 2005.⁸⁴

Na škole v té době působilo 20 různých souborů. Při jejich četných koncertech přestávala stačit kapacita školního sálu, a proto byl, a stále je, k veřejným vystoupením žáků využíván i sál městského divadla.⁸⁵

Velmi důležitou součástí školy je už od roku 1961 výtvarné oddělení, kterým za ta léta prošlo mnoho „malých umělců“. Hlavním výstavním prostorem se stala v podstatě celá nová budova, protože ukázky kreseb, malířských či sochařských děl

---

⁸² ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁸³ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁸⁴ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv. č. DKP A/213. Prachatice

⁸⁵ Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2001. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

jsou součástí interiéru i venkovních prostor. Žáci se pravidelně účastní výtvarných soutěží a pravidelně spolupracují na výzdobě města při slavnostech „Zlaté stezky.“⁸⁶

3.5 Současná činnost ZUŠ

Od září roku 2010 vede ZUŠ Prachatice, dosavadní učitel na ZŠ, Jakub Weiss, který přebíral školu s 350 žáky, z toho 61 navštěvovalo výtvarný obor. Po pětileté přestávce se v témže roce znovu otevřel taneční obor, ve kterém se děti učí základní prvky klasického baletu, spolu s prvky lidových tanců. Škola i nadále pokračuje v tradici pravidelných třídních a absolventských koncertů, ke koncertu „Na dvorku“ přibyl ještě každoroční Podzimní koncert. Činnost školy je také stále prezentována formou výchovných koncertů na místních základních a mateřských školách. Byla znovu obnovena tradice zájezdů na převážně pražská představení, kterých se účastní žáci školy, mnohdy i se svými rodiči.⁸⁷

Od 1. 9. 2013 se žáci školy vzdělávají podle Školního vzdělávacího programu (ŠVP) s názvem „Uměním k člověku“, kde jsou v několika bodech vytyčeny výchovné a vzdělávací cíle školy a popsány metody, jejichž prostřednictvím lze těchto cílů dosáhnout, takto:

- 1. Přistupujeme ke každému žákovi individuálně tak, že nároky, prostředky i metody přizpůsobujeme žákovu aktuálnímu vývoji, osobnostním, rozumovým a fyzickým dispozicím.*
- 2. Zprostředkováváme žákům umělecké dílo předehráváním, předtančením, ukázkou nebo jiným vhodným způsobem.*
- 3. Hovoříme se žáky o interpretaci díla a jejich názorech na ni.*
- 4. Připravujeme pro žáky poznávací exkurze a zájezdy na hudební, taneční vystoupení a výstavy. Tím jim umožňujeme pozitivní kulturní zážitky.*
- 5. Díla zasazujeme do širších souvislostí a rozebíráme je. Se žáky také hovoříme o prožitcích z vnímaných děl.*

---

⁸⁶ Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2008. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

⁸⁷ Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2010. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

6. *Komunikujeme s rodiči. Vysvětlujeme rodičům důležitost a význam domácí přípravy žáka, nabízíme jim možnost zúčastnit se výuky dítěte, společných přehrávek, koncertů a výstav.*
7. *Motivujeme žáka slovním hodnocením i klasifikací. Kontrolou a hodnocením dáváme žákovi zpětnou vazbu.*
8. *Seznamujeme žáka s pravidly práce a chování. Důsledně dbáme na jejich dodržování.*
9. *Vytváříme komplexní nabídku společných aktivit jak v jednotlivých oborech, tak mezioborově. Organizujeme společné víceoborové projekty.*
10. *Umožňujeme žákovi, aby se podílel na společném díle, a tím posilujeme jeho pocit kolektivní odpovědnosti.*
11. *Pořizujeme žákům pracovní záznamy (audio, video, foto). Důležité, hodnotné záznamy archivujeme a prezentujeme.*
12. *Realizací uměleckých děl učíme žáka, aby si vážil jejich hodnoty.*
13. *Zapojujeme žáky při veřejných vystoupeních a výstavách ve městě a v regionu.*⁸⁸

Významnou událostí posledních let bylo vybudování nahrávacího studia a multimediální učebny v listopadu roku 2011, díky grantovému programu Jihočeského kraje. Díky propojení studia s koncertním sálem je možné koncerty zaznamenávat, nebo pořizovat nahrávky větších školních souborů. Tyto nahrávky jsou poté určeny k pracovním účelům, nebo slouží k prezentaci práce školy na veřejnosti. Většina souborů školy už tak pokřtila své CD, které jim bude připomínat roky strávené na zdejší ZUŠ.⁸⁹

Zajímavým projektem je také „Hudební kotel“, který od roku 2009 škola pořádá spolu s pedagogicko-psychologickou poradnou v Prachaticích. Jde o soutěžní přehlídku školních a studentských kapel, kteří se přihlašují z celého Jihočeského kraje. Žáci ZUŠ, základních a středních škol, tu mají možnost předvést své umění před publikem a zároveň poznat konkurenci a načerpat inspiraci. Celodenní akci pod ši-

---

⁸⁸ ZUŠ Prachatice. *Školní vzdělávací program ZUŠ Prachatice*. [online]. 2013. [cit. 2015-03-03]. Dostupné na WWW <<http://www.zuspt.cz/dokumenty>>

⁸⁹ ZUŠ Prachatice. *Nahrávací studio*. [online]. [cit. 2015-02-08]. Dostupné na WWW <<http://www.zuspt.cz/nahravaci-studio>>

rým nebem na Velkém náměstí v Prachaticích doprovázejí různé akce a hudební workshopy.⁹⁰

---

⁹⁰ ZUŠ Prachatice. *Hudební kotel*. [online].[cit. 2015-02-08]. Dostupné na WWW <<http://www.zuspt.cz/hudebni-kotel>>

4 Soubory ZUŠ Prachatice

Jak již bylo několikrát zmíněno, souborová hra byla vždy důležitou součástí činnosti ZUŠ v Prachaticích.

Nejvýznamnějším a na veřejnosti nejviditelnějším (toto označení najdeme i v městské kronice), byl dechový orchestr, který založil v roce 1975 Jan Heřman a po několikaleté odmlce ho znovu obnovil Vojtěch Trnka. Největší rozmach dechového souboru můžeme pozorovat od té doby, kdy vedení spolu s ředitelskou funkcí převzal Jan Markovec a činnosti souboru se plně věnoval. Podle školní kroniky byly zavedeny pravidelné zkoušky a soubor se připravoval podle předem připravovaného plánu. Mnoho let vystupoval při městských akcích, dechových přehlídkách, účastnil se soutěží. V těchto činnostech soubor pokračoval i pod vedením Václava Franze, v roce 2000. Od října roku 2010 přestal soubor působit pod Základní uměleckou školou z rozhodnutí nynějšího ředitele. Z 55 členů souboru už tvořili žáci školy pouhou pětinu, a proto bylo vedením školy doporučeno jeho osamostatnění.

Druhým nejvýznamnějším a kronikou nejčastěji jmenovaným souborem je Beltina, založená ve školním roce 1995/96 p. učitelem Pavlem Pavelkou. Zaměřuje se na písně inspirované „*bretaňským, skotským a irským folklorem s keltskými kořeny*.“⁹¹, které většinou p. uč. Pavelka pro soubor upravuje. Zprvu šlo o soubor fléten, houslí a bicích. Kromě dalších nástrojů (akordeon, dudy), se po několika letech přidali i tanečníci, pod vedením učitelky Jindry Pražákové. Také Beltina od počátku vzniku až dodnes reprezentuje prachatickou hudební školu nejen po Čechách, ale i v zahraničí. Ze zápisů v kronice školy je patrné, že tento soubor byl vždy součástí kultury ve městě, ať už se jednalo o samostatná vystoupení pod širým nebem, různé vernisáže, či „jen“ výchovné koncerty pro školy a školky. Vystupování při slavnostech „Zlaté stezky“ je už dnes samozřejmostí.⁹²

---

⁹¹ Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2010. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

⁹² ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv .č. DKP A/213. Prachatice

Pod vedením p. učitele Pavelky působí na škole ještě jeden soubor, a to Saxband a spol., složený z žáků školy. Vystupují ve složení: 8 saxofonů, 2 trumpety a bicí.⁹³

Dalším výrazným hudebním tělesem se stal Top band, taneční orchestr, který vznikl z vlastní iniciativy žáků školy, ke kterým se přidali i někteří z učitelů. Vystupoval jak na koncertech školy, tak na různých místních tanečních zábavách a plesech. Jako samostatné hudební těleso působí v Prachaticích dodnes.⁹⁴

Dalším významným projektem je Klarinetový soubor Prachatice, který vznikl v roce 2006 a do roku 2011 působil pod záštitou ZUŠ. Pravidelně se umísťuje na předních místech v tuzemských i mezinárodních soutěžích. Jeho „podsouborem“ je Klarinetový soubor Junior, ve kterém působí žáci ZUŠ pod vedením p. učitele Horvorky.⁹⁵

Při škole vždy působilo a působí mnoho drobných komorních souborů, které se pravidelně představují na třídních koncertech, či koncertech k různým příležitostem (vánoce, vernisáže, výchovné koncerty). Jde hlavně o soubory flétnové, kytarové, houslové a také soubor pěvecký. V letech 2010- 2014 na škole působila „Rocková akademie“ pod vedením p. učitele A. Jančíka, jejíž repertoár se skládal převážně z převzatých rockových a popových skladeb současné hudební scény. Uplatnili se tu hráči na elektrické i klasické kytary, basová kytara, bicí, klávesy a vystřídal se tři zpěvačky. Rocková akademie vystupovala i v rámci přehlídky „Hudební kotel“.⁹⁶

---

⁹³ ZUŠ Prachatice. *Sax band a spol.* [online]. [cit. 2015-02-12]. Dostupné na WWW <<http://www.zuspt.cz/saxband-spol>>

⁹⁴ ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005*. Inv .č. DKP A/213. Prachatice

⁹⁵ Klarinetový soubor Prachatice, [online]. 2015. [cit. 2015-02-25]. Dostupné na WWW <<http://www.klarinetovekvinteto.wbs.cz/>>

⁹⁶ ZUŠ Prachatice, [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné na WWW <<http://www.zuspt.cz>>

5 Historie pobočky ZUŠ ve Lhenicích

Výuka ve Lhenicích je od roku 1967 neoddelitelnou součástí Základní umělecké školy (tehdejší LŠU) Prachatic. Jak vzpomíná Jan Markovec, ve svém písemném shrnutí 30 let na tamní pobočce z roku 1997, začátky nebyly jednoduché. Vyučovat začal v místní zelenině „U Kloboučníků“ s jedním železným pultem na noty.⁹⁷ Zájmců postupně přibývalo a výuka se přesunula do domu v blízkosti náměstí, nad restaurací „U Vašků“, kde probíhala dalších 40 let. V roce 2012 se po dohodě se zástupci městyse Lhenic výuka přesunula do prostor bývalých dílen v základní škole, které byly upraveny pro potřeby školy.⁹⁸

Kromě p. učitele Markovce ve Lhenicích od počátku působila i p. učitelka Anna Horáková, která žáky vyučovala na klavír a housle. Dominantním oborem výuky od začátku byla souborová hra, která byla doménou právě J. Markovce. Jeho touhou bylo obnovit v obci dechové soubory, které byly součástí zdejší kultury už za doby 1. republiky. První malé soubory vznikaly ze žáků, kteří se učili hrát na akordeon, který byl tehdy nástrojem velmi žádaným. V roce 1973 vznikl první dechový soubor s názvem Podstrážanka, který se poprvé představil na červnovém koncertě ve lhenické Sokolovně. Ihned se soubor zapojil do kulturního života ve Lhenicích a svým repertoirem doprovázel místní akce. Vystupoval však i mimo Lhenice, např. v Českých Budějovicích na výstavě „Země živitelka“, což v té době byla pro většinu dechových souborů u nás velká událost. (Příloha V.) V roce 1979 se vyměnilo obsazení souboru, ale pod obnoveným názvem Podstrážanka II. působil na škole dál, dokonce s ještě většími úspěchy. Počet vystoupení se zvýšil, soubor se účastnil celostátních soutěží, a byl vybrán na přehlídku mládežnických dechových hudeb ve Švihově. Do roku 1991 se soubor postupně přeměnil na Podstrážanku III. Jednotlivé soubory se však v určitých obdobích vzájemně prolínali a ovlivňovali.

V roce 1989 se stal Jan Markovec ředitelem tehdejší LŠU v Prachaticích a přebral vedení tamního dechového orchestru. Toto období sám nazývá „krizí“ Lhenické pobočky. Ve školním roce 1991/92 dokonce fungovala pod ZUŠ Netolice.

---

⁹⁷ MARKOVEC, J., *30 let hudební školy ve Lhenicích*. 1997.

⁹⁸ WEISS, J., *Pobočka ve Lhenicích v novém*. [online]. 2012. [cit. 2015-02-10]. Dostupné na WWW<<http://www.zuspt.cz/pobočka-ve-lhenicích-v-novém>>

V roce 1992 pobočku, (již zpět pod ZUŠ Prachatice), převzal Jan Markovec ml. a hlavní činnost se přesunula z dechových souborů na klávesové nástroje.⁹⁹

V březnu roku 1996 se ve zdejším kinosále konal 1. ročník národní soutěžní přehlídky hráčů na elektronické klávesové nástroje „Lhenické klávesy“. Zúčastnilo se ho 24 žáků z různých ZUŠ. Předsedou odborné poroty byl pan Eduard Spáčil, pedagog plzeňské konzervatoře. Tato první přehlídka svého druhu u nás, se stala na dalších 10 let odborníky uznávanou a vyhledávanou soutěží pro žáky ZUŠ z celé republiky.¹⁰⁰ První oficiální soutěž ve hře na elektronické klávesové nástroje vyhlášená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT) se konala až v dubnu roku 2013.¹⁰¹ V současné době se v pobočce ve Lhenicích vyučuje hře na klavír, dechové nástroje a kytaru.

---

⁹⁹ MARKOVEC, J., *30 let hudební školy ve Lhenicích*. 1997.

¹⁰⁰ MARKOVEC, J., *30 let hudební školy ve Lhenicích*. 1997.

¹⁰¹ WEISS, J., *Matouš Novák v ústředním kole soutěže*. [online]. Prachatice. 2013. [cit. 2015-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://www.zuspt.cz/matous-novak-v-ustrednim-kole-souteze-ekn>>

Závěr

Mým hlavním cílem při psaní této práce bylo zmapovat a uceleně sepsat historii hudební školy v Prachaticích od jejího založení, po současnost. Práce, která by souhrnně popisovala takto dlouhý úsek činnosti místní školy, dosud sepsána nebyla, proto doufám, že bude pro hudební školu i obyvatele Prachatic, kteří jsou se školou určitým způsobem spjati, přínosem. Prameny, které informují o vzniku školy a následné činnosti jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Prachaticích. Čerpala jsem tedy převážně z nich, avšak nebylo jich mnoho. Dochovala se pouze úzká složka, úhledným rukopisem psaných zápisů ze schůzí místního kuratoria, které školu na počátku její činnosti spravovalo. Po jejich přečtení jsem se snažila vytvořit ucelený záznam, který seznámí čtenáře s podmínkami a okolnostmi, které založení školy předcházely a následně zmapovat její činnost až do roku 1938, kdy byla vlivem 2. světové války přerušena.

V další složce byly shromážděny dokumenty o nově otevřeném Městském hudebním ústavu po válce až do roku 1988. Vesměs šlo o úřední dopisy, žádosti a zápisy ze schůzí Místního Národního výboru, který hudební ústav tehdy spravoval. Zde uvedené události jsem mohla porovnávat se zápisy ve školní kronice, která byla založena roku 1958. V ní jsou zápisy většinou zestručněné a s archivními dokumenty se shodují. Zápisy v kronice končí rokem 2005, posledních 10 let činnosti školy jsem tedy mapovala pomocí internetových stránek a článků, využila jsem také zápisy v Městské kronice. Nápomocní mi také byly současní učitelé a vedení školy, za což jim děkuji.

Součástí práce by mohla být ještě určitá statistika, která by pojednávala o úspěších místních žáků na soutěžích a množství žáků přijatých na konzervatoře, či vysoké školy s hudebním zaměřením, což je jistě stále měřítkem, podle kterého se činnost a renomé školy posuzuje. Tato badatelská část, tedy zůstává otevřena pro některou z příštích prací.

V závěru práce bych ráda poděkovala zaměstnancům Státního okresního archivu v Prachaticích, za ochotnou spolupráci ve vyhledávání potřebných materiálů a současnému vedení školy za zapůjčení školní kroniky a dalších materiálů.

Seznam použitých zdrojů:

FENCL, P. *Prachatice*. Vyd. 1. Praha ; Litomyšl : Paseka, 2007. 60 s., [68] s. obr. příl. Zmizelé Čechy. ISBN 978-80-7185-843-0.

Gymnázium. *Almanach k 650. výročí školství v Prachaticích a k 50. výročí založení českého gymnasia v Prachaticích*. V Prachaticích : Ředitelství gymnasia v Prachaticích, 1970. 218s.

Klarinetový soubor Prachatice.[online]. 2015.[cit. 2015-02-25]. Dostupné na WWW <<http://www.klarinetovekvinteto.wbs.cz/>>

KLÍMOVÁ L., *70 let české hudební školy v Prachaticích*. 1996. Základní umělecká škola Prachatice.

MARKOVEC,J., *30 let hudební školy ve Lhenicích*. 1997.

MAŠEK, J., Paměti o školách a učitelích na Prachaticku. Prachatice : ONV, 1968. 203 s.

Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 1997. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2001. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2008. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

Prachatice. *Městská kronika*. [online]. 2010. [cit. 2015-02-14]. Dostupné na WWW <<http://www.prachatice.eu/mesto/historie-mesta/mestska-kronika-0>>

SEDLÁČKOVÁ, R. Česká hudební pedagogika a její profilace od jejího počátečního strukturování až po současný stav. *e-Pedagogium* (on-line), 2003, roč. 3, č. 1 - mimořádné. [cit. 2015-3-10]. Dostupné na www: <<http://epedagog.upol.cz/eped1.2003/mimo/clanek07.htm>>. ISSN 1213-7499.

SEDLICKÝ, T.; GREGOR, V.; *Dějiny hudební výchovy v českých zemích a na Slovensku*. 2. dopl. vyd. Praha: Supraphon, 1990, 282 s. Comenium musicum, 20. ISBN 80-705-8131-X.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Historie lidové školy umění Prachatice*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Hlášení změn v učitelských silách. 1950*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Plán práce LŠU na školní rok 1966/1967*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Prohlášení. 1950*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Stav žáků LŠU v Prachaticích. 1962*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola a lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV /13a. *Výroční zpráva za školní rok 1958-1959.1959*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zápis o schůzi správního výboru MHÚ v Prachaticích z 14. června 1950*.

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zápis ze schůze kuratoria z 29. 9. 1949.*

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Zpráva o stavu škol.1947.*

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Žádost o dispens pro učitele městského hudebního ústavu z roku 1952.*

Státní okresní archiv Prachatice. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. *Žádost o přiděl dalších místností pro učebny. 1951.č.j. ci-45/51.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Dopis přípravnému výboru....1926.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a.*Pracovní smlouva. 1926.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Stanovy hudební školy. 1926.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 5. dubna 1926.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a.*Zápis ze schůze kuratoria z 18. ledna 1927.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 28. března 1927.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 30. ledna 1929.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 30. června 1930.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 1. května 1931.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 28. listopadu 1932.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 21. března 1933.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 9. dubna 1934.*

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. *Zápis ze schůze kuratoria z 27. června 1934.*

WEISS, J., *Matouš Novák v ústředním kole soutěže.* [online]. Prachatice. 2013. [cit. 2015-03-15]. Dostupné na WWW: < <http://www.zuspt.cz/matous-novak-v-ustrednim-kole-souteze-ekn>>

WEISS, J., *Pobočka ve Lhenicích v novém.* [online]. 2012. [cit. 2015-02-10]. Dostupné na WWW<<http://www.zuspt.cz/pobočka-ve-lhenicích-v-novem>>

Základní umělecká škola Vimperk. [online]. Vimperk. [cit. 2015-03-15] Dostupné na WWW: <<http://www.zusvimperk.cz/index.php/o-nas/o-nasi-skole/historie-v-bodech>>

Zákon č. 561/5004 Sb., *Zákon o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).* [online]. 2004. [cit. 2015-02-15]. Dostupné na: WWW <<http://www.msmt.cz/dokumenty/novy-skolsky-zakon>>

ZUŠ Duchcov. *Historie školy.* 2013,[online].[cit. 2015-01-25] Dostupné na: WWW<http://www.zusikduchcov.cz/historie/>

ZUŠ Netolice. *Historie základní umělecké školy Netolice.* [online].[cit. 2015-02-12]. Dostupné na WWW< <http://www.zusnetolice.stranky1.cz/nova-stranka-64539/>>

ZUŠ Prachatice. *Kronika 1958-2005.* Inv. č. DKP A/213. Prachatice

ZUŠ Prachatice, [online].[cit. 2015-02-10]. Dostupné na WWW<<http://www.zuspt.cz>>

ZUŠ Prachatice. *Hudební kotel*. [online],[cit. 2015-02-08]. Dostupné na WWW
<<http://www.zuspt.cz/hudebni-kotel>>

ZUŠ Prachatice. *Nahrávací studio*. [online].[cit. 2015-02-08]. Dostupné na WWW
<<http://www.zuspt.cz/nahravaci-studio>>

ZUŠ Prachatice. *Sax band a spol.* [online]. [cit. 2015-02-12].Dostupné na WWW
<<http://www.zuspt.cz/saxband-spol>>

ZUŠ Prachatice. *Školní vzdělávací program ZUŠ Prachatice*. [online]. 2013.[cit. 2015-03-03]. Dostup-
né na WWW< <http://www.zuspt.cz/dokumenty>>

ZUŠ Teplice. *O nás*. [online]. 2014. [cit. 2015-01-21]. Dostupné na: WWW www.zusteplice.cz/o-nas/

Přílohy

Příloha I.

1. Za odb. uč. Jareš zvolen byl do kuratoria jednomyslně prof. Fr. Chvála.

2. Jednatel přečetl zápis o poslední schůzi, který byl schválen.

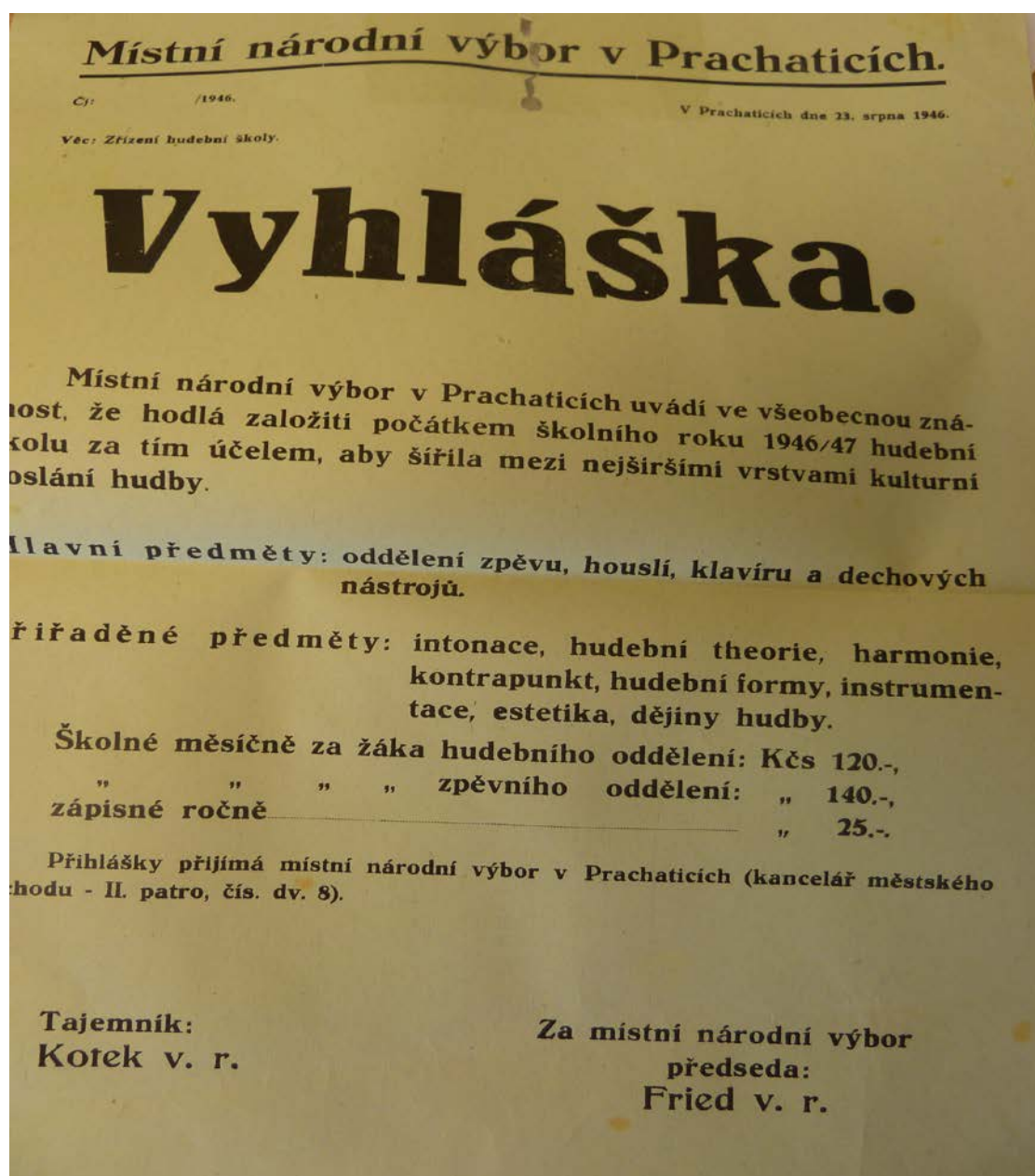
3. Jednomyslně rozhodnuto obsaditi místo učitele houslí vypsáním konkurzu v „Nár. politice“ a v „Hudební výchově“.

Text konkurzu: „Pro hudební škole v Prachaticích obsadí se od 1. září 1934 místo stát. plov. učitele houslí, klavírem (s předností zpěva a ruzné nástroje). Žádosti, rádně doložené, do 15. května t. p. kuratoriu školy. Počáteční plat 800 Kč měs. (pens. a nemoc. pojištění platí kuratorium). Zároveň bude požádán p. inspektor Štím o pardu.“

4. Do kouse školního pokoje bude vyučovati houslím na škole bývalý vojenský kapelník p. Erhard Schweyda, který přivezeme asi 20 hod. lyžemích [za 1 hodinu dostane 6 Kč]. P. Konhová bude dána garáž na duben v částce 1.000 Kč a ponekáno jí 6 1/2 hod. lyžemě

Zápis ze schůze kuratoria z 9. dubna 1934.

Státní okresní archiv Prachatice. Svazek 1a. Zápis ze schůze kuratoria z 9. dubna 1934.

Vyhláška MNV z 23. srpna 1946.

Státní okresní archiv Prachatic. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. Vyhláška MNV z 23. Srpna 1946

Příloha III.

Ministerstvu školství a osvěty
v Praze
toto krajského národního výboru - ref. školství a osvětový -
-externí inspektorát hudebního ústavu -
v Čes. Budějovicích.

Místní národní výbor v Prachaticích jako zakladatel a vydávatel
MHÚ v Prachaticích žádá tímto, aby učiteli tohoto ústavu,
u Š í p o v i byla udělena dispens od předepsané kvalifikace
učitele těchto ústavů na dobu 1 roku, během které to doby se
povinný zavázal složit státní zkoušku z hudby.

Čeněk Šíp jest narozen 9. dubna 1909 ve Stříelských Hořticích
Strakonice, tamtéž příslušný, státně spolehlivý, bytem v
Prachaticích Dlouhá 64, je ženat a otcem 2 dětí. Absolvoval v
1940 jako řádný žák varhanické a klavír. oddělení městské školy
v Č. Budějovicích, kde mimo to studoval na houslovém oddělení
M. Berana. Jmenovaný od roku 1933 vyučuje hudbě soukromě
a to zastával v různých městech m. j. v Horažďovicích, Vodňanech
a nyní od roku 1946 v Prachaticích místo ředitele kůru.
V školním roce 1949-50 svou soukromou školu po donedlouho
rozrušil a spojil s MHÚ v Prachaticích s tím, že na tomto ústavu
je zaměstnán jako učitel.

Čeněk Šíp působí v Prachaticích nyní plně 3 roky a jeho
činnost je MNV, resp. správním výberu MHÚ zárukou, že
bude též svou funkcí učitele na tomto ústavu zastávat
a svědomitě a také...

Žádost o dispens pro učitele městského hudebního ústavu z roku 1952.

Státní okresní archiv Prachatic. Hudební škola, lidová škola umění 1945-1988. Sv. XV/13a. Žádost o
dispens pro učitele městského hudebního ústavu z roku 1952.

Příloha IV.

Orchestrální sdružení města (OSMP), 1959.

ZUŠ Prachatice. Kronika 1958-2005. Inv. č. DKP A/213. Prachatice. Foto Orchestrální sdružení města 1959.

Příloha V.

Dechový soubor Podstrážanka -vystoupení na výstavě „Země živitelka“. 1973-1979.

ZUŠ Prachatice. Kronika 1958-2005. Inv. č. DKP A/213. Prachatice. Foto. Dechový soubor Podstrážanka-vystoupení na výstavě „Země živitelka“.1973-1979.

Příloha VI.

Dechový soubor a mažoretky. 1994

KLÍMOVÁ L., 70 let české hudební školy v Prachaticích. 1996. Základní umělecká škola Prachatic.
Foto. Dechový soubor a mažoretky. 1994.

Abstrakt

JANČÍKOVÁ, T. *Vznik a vývoj české hudební školy v Prachaticích*. České Budějovice, 2015. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce K. Ochozka.

Klíčová slova: hudební škola, Prachatice, historie, hudební školství, učitel, Základní umělecká škola

Práce se zabývá vznikem a následnou činností české hudební školy v Prachaticích. Mapuje její vývoj pomocí analýzy a následného shrnutí všech dostupných historických pramenů, dochovaných v archivu a v Základní umělecké škole. První část práce se věnuje počátku a vývoji hudebního školství v Čechách a na Moravě obecně, v jednotlivých etapách dějin. Druhá část se věnuje městu Prachatice, popisuje okolnosti založení a následný vývoj města. Třetí, hlavní část je zaměřena na historii hudební školy, včetně její pobočky ve Lhencích.

Abstract

The emergence and development of the music school in Prachatice.

Keywords: music school, Prachatice, history, musical education, teacher, Elementary Art School.

A thesis follow up a formation and following activity of Czech Musical School in Prachatice. Pictures its development using analysis and subsequent summary of all available historical sources preserved in the archives and in Elementary Art school of Music. The first part of thesis concentrates on the beginning and progression of music education in Bohemia and Moravia in general, in different parts of history. The second part is focused on the town Prachatice, describes circumstances of foundation and following development of the town. Third, the main part of work follow up the history of Music School, including branch office in the town Lhenice.